

Lagrådsremiss

Lag om handel med timmer och trävaror

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 20 februari 2014

Eskil Erlandsson

Mats Wiberg
(Landsbygdsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslår regeringen en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (timmerförordningen).

Lagen innehåller bestämmelser om den behöriga myndighetens kontroll av att timmerförordningen följs. Den behöriga myndigheten har rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamhet som innebär att släppa ut timmer och trävaror på marknaden. Vidare får den behöriga myndigheten meddela förelägganden och förbud samt besluta om att ta om hand timmer eller trävaror som uppenbart härrör från olaglig avverkning.

Enligt den föreslagna lagen straffsanktioneras överträdelser av förbudet enligt timmerförordningen att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning på marknaden. Straffskalan ska vara böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningarna är att anse som ringa ska det dock inte dömas till ansvar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagförslag	5
2.1	Förslag till lag om handel med timmer och trävaror	5
2.2	Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281).....	8
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Gällande rätt.....	10
4.1	EU:s timmerförordning	10
4.2	Andra EU-förordningar och internationella åtaganden.....	10
4.3	Svensk rätt.....	12
5	Behovet av lagstiftning	14
6	Allmänna överväganden	14
7	Behörig myndighet.....	17
8	Kontroll.....	17
8.1	Den behöriga myndighetens uppgifter	17
8.2	Befogenheter i samband med kontroll.....	19
8.3	Omhändertagande av timmer och trävaror	23
8.4	Föreläggande, förbud och vite.....	26
8.5	Hjälp av Polismyndigheten	28
9	Sanktioner och förverkande	28
9.1	Sanktioner	28
9.2	Förverkande.....	39
10	Överklagande m.m.	41
11	Tullagen	42
12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	44
13	Konsekvenser av regeringens förslag.....	44
13.1	Lagens syfte och alternativa lösningar	44
13.2	Vilka berörs av regleringen	44
13.2.1	Verksamhetsutövare, handlare och övervakningsorganisationer.....	44
13.2.2	Behörig myndighet	46
13.2.3	Tullverket	47
13.2.4	Rättsväsendets myndigheter	47
14	Författningskommentar	48
14.1	Förslaget till lag om handel med timmer och trävaror	48
14.2	Förslaget till lag om ändring i tullagen (2000:1281)	52
Bilaga 1	Europaparlamentet och rådet förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 295, 12.11.2010, s. 23–34, Celex 32010R0995).....	53

Bilaga 2	EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 607/2012 av den 6 juli 2012 om detaljerade regler för systemet för tillbörlig aktsamhet och övervakningsorganisationer (EUT L 177, 7.7.2012, s. 16–18, Celex 32012R0607).	65
Bilaga 3	EU-kommissionens delegerade förordning (EU) nr 363/2012 av den 23 februari 2012 om förfarandereglerna för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer (EUT L 115, 27.4.2012, s. 12–16, Celex 32012R0363).	68
Bilaga 4	Sammanfattning av Skogsstyrelsens meddelande 2012, nr 2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning.....	73
Bilaga 5	Skogsstyrelsens författningsförslag	75
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (Skogsstyrelsens förslag)	79
Bilaga 7	Sammanfattning av promemorian	80
Bilaga 8	Promemorians författningsförslag.....	81
Bilaga 9	Förteckning över remissinstanserna (Promemorians förslag)	83

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om handel med timmer och trävaror,
2. lag om ändring i tullagen (2000:1281).

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om handel med timmer och trävaror

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden¹, och
2. tillämpningsförfordningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010.

De ord och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010.

Behörig myndighet

2 § Regeringen utser den eller de myndigheter som ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och enligt denna lag.

Kontroll

3 § Den behöriga myndigheten utövar kontroll av

1. att de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna följs, och
2. att denna lag, de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen följs.

4 § Den behöriga myndigheten ska verka för att åtgärder vidtas mot överträdelse av

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, och
2. denna lag, de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen.

5 § Den behöriga myndigheten har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar, ta del av handlingar och register, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till den verksamhet kontrollen avser och där göra undersökningar och ta prover av timmer och trävaror som kan härröra från olagligt avverkat timmer.

¹ EUT L 295, 12.11.2010, s. 23 (Celex 32010R0995).

Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

6 § Den behöriga myndigheten får i samband med kontroll av en verksamhetsutövare besluta om att hos denne ta om hand timmer eller trävaror som släppts ut på marknaden av verksamhetsutövaren om det är uppenbart att timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning. Den behöriga myndighetens beslut om omhändertagande får gälla högst sex månader.

Förelägganden och förbud

7 § Utöver vad som följer av de EU-förordningar som anges i 1 § får den behöriga myndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs för att

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som meddelats med stöd av EU-förordningarna ska följas, och
2. denna lag, de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen ska följas.

Vite

8 § Förelägganden eller förbud enligt de EU-förordningar som anges i 1 § eller enligt 7 § får förenas med vite.

Den behöriga myndigheten får dock inte förelägga någon vid vite att medverka i en utredning av en gärning som kan leda till straff för honom eller henne.

Hjälp av Polismyndigheten

9 § Polismyndigheten ska på begäran av den behöriga myndigheten lämna den hjälp som behövs för att

1. utöva kontrollen enligt 3 §, eller
2. verkställa ett beslut som meddelats med stöd av de EU-förordningar som anges i 1 § eller med stöd av denna lag.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Straffbestämmelser

10 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 4.1, jämförd med artikel 2, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010, i den ursprungliga lydelsen, att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden, om avverkningen skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet i fråga om

1. tillstånd eller godkännande,
2. anmälan eller underrättelse till en myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse,
3. villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande,
4. områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter, eller
5. tillstånd eller förbud när det gäller export.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

Om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt brottsbalken eller enligt 29 kap. 2 b § miljöbalken, får inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

11 § Den som överträtt ett vitesföreläggande får det inte dömas till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av föreläggandet.

Förverkande

12 § Timmer och trävaror som varit föremål för brott enligt 10 § eller värdet därav samt utbyte av ett sådant brott ska förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt.

Överklagande m.m.

13 § En behörig myndighet får bestämma att ett beslut av myndigheten enligt de EU-förordningar som anges i 1 § eller denna lag ska gälla omedelbart även om det överklagas.

14 § Beslut av en behörig myndighet enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

2.2 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

6 §¹

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, Statens energimyndighet, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, *Skogsstyrelsen*, Statens energimyndighet, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen. Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör export av varor.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014.

¹ Senaste lydelse 2012:809.

3 Ärendet och dess beredning

EU-rätten

I syfte att motverka olaglig avverkning och därtill kopplad handel antog Europaparlamentet och rådet förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 295, 12.11.2010, s. 23–34, Celex 32010R0995), nedan timmerförordningen. Förordningen finns som *bilaga 1*.

Kompletterande bestämmelser till timmerförordningen finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 607/2012 av den 6 juli 2012 om detaljerade regler för systemet för tillbörlig aktsamhet samt hur ofta och på vilket sätt de övervakningsorganisationer ska kontrolleras som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 177, 7.7.2012, s. 16–18, Celex 32012R0607). Förordningen finns som *bilaga 2*. Vidare finns kompletterande bestämmelser till timmerförordningen i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 363/2012 av den 23 februari 2012 om förfarandereglerna för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 115, 27.4.2012, s. 12–16, Celex 32012R0363). Förordningen finns som *bilaga 3*.

Skogsstyrelsens meddelande 2012:2

I mars 2011 gav regeringen Skogsstyrelsen i uppdrag att utarbeta förslag om nationella bestämmelser som kompletterar timmerförordningen. I oktober 2011 inkom myndigheten med sitt förslag till Landsbyggsdepartementet (dnr L2011/2857/LB). Regeringen såg behov av att analysera vissa av förslagen om nationella bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning ytterligare och lämnade därför i mars 2012 ett kompletterande uppdrag till Skogsstyrelsen att efter samråd med Tullverket, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium och Naturvårdsverket, utarbeta förslag till nationella bestämmelser som kompletterar timmerförordningen. I juni 2012 inkom myndigheten med meddelande 2012:2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar timmerförordningen, till Landsbyggsdepartementet (dnr L2012/1696/LB). En sammanfattning av meddelandet finns i *bilaga 4*. Meddelandets lagförslag redovisas i *bilaga 5*. Meddelandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. En sammanställning av remissyttrandena finns hos Landsbyggsdepartementet (dnr L2013/2945).

Kompletterande promemoria

Mot bakgrund av de synpunkter som kom in vid remissbehandlingen av Skogsstyrelsens meddelande 2012:2 bedömdes att ytterligare överväganden borde göras bl.a. när det gäller frågan om sanktioner för överträdelser av timmerförordningens bestämmelser. En promemoria, Komplettering av Skogsstyrelsens meddelande 2012:2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning (dnr L2013/3287) har tagits fram inom regeringskansliet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 7*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 8*. Promemorians lagförslag har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 9*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Landsbyggsdepartementet (dnr L2013/3287).

4 Gällande rätt

4.1 EU:s timmerförordning

Timmerförordningen syftar enligt artikel 1 till att fastställa skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden för första gången, liksom skyldigheter för handlare.

Timmerförordningen anger att det är förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på unionsmarknaden. Förbudet gäller oavsett om den olagliga avverkningen skett inom EU eller i tredjeland. Verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet genom att tillämpa ett aktsamhetssystem. Systemet syftar till att ge tillgång till information, riskbedömning och reducering av den risk som fastställts.

Timmerförordningen anger vidare att handlare utmed hela leveranskedjan ska kunna identifiera verksamhetsutövare eller handlare som har levererat timmer eller trävaror till dem, och vid behov de handlare till vilka de har levererat timmer eller trävaror.

Timmer som omfattas av EU:s bestämmelser beträffande Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT) och Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) ska anses vara lagligt avverkat enligt timmerförordningen (avsnitt 4.2).

4.2 Andra EU-förordningar och internationella åtaganden

Handlingsplan för att motverka olaglig avverkning och därtill kopplad handel

Europeiska unionens råd beslutade 2003 om en handlingsplan, Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT). Handlingsplanen innehåller en rad åtgärder, bl.a. att främja handel med legalt avverkat virke genom särskilda avtal. Rådet beslutade 2005, i linje med detta, om

ett system med samarbetsavtal med stora virkesexporterande länder (EU-FLEGT) för att reducera olaglig avverkning av skog och stoppa importen av olagligt avverkat virke till EU (rådets förordning (EG) nr 2173/2005 av den 20 december 2005 om upprättande av ett system med Flegtlicenser för import av timmer till Europeiska gemenskapen), FLEGT-förordningen. Sedan dess har EU förhandlat med ett antal exportländer för att sluta bilaterala partnerskapsavtal (Voluntary Partnership Agreements, VPA). Genom dessa partnerskapsavtal ska exporterande länder förbinda sig att vidta åtgärder och införa ett licenssystem för att garantera att exporterat virke är lagligt avverkat. EU ska å sin sida förbinda sig att, från partnerskapsländer, endast acceptera import av virke som åtföljs av licens som visar att virket är lagligt avverkat. Dessutom ska EU bistå partnerskapsländerna för att systemet ska fungera bl.a. genom att stödja utvecklingen av övervaknings- och spårssystem och utveckla system för att ta emot och hantera det licensierade virket inom EU. Hittills har sex avtal tecknats mellan EU och timmerexporterande länder (Kamerun, Centralafrikanska republiken, Kongo Brazzaville, Ghana, Liberia och Indonesien). Förhandlingar pågår med ytterligare nio länder i Afrika, Asien och Latinamerika.

Timmer som används i trävaror som förtecknas i bilagorna II och III till FLEGT-förordningen är att anse som lagligt avverkat enligt timmerförordningen under förutsättning att timret härrör från partnerländer som förtecknas i bilaga I till FLEGT-förordningen samt är förenliga med den förordningen och dess tillämpningsföreskrifter.

Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) etablerades 1973. Fram till den 9 oktober 2013 har 179 länder anslutit sig till konventionen. Konventionen består av ett regelverk med bilagor där arter som hotas av internationell handel finns angivna. För dessa arter gäller speciella regler vid handel där syftet är att arter inte ska utrotas på grund av handel. Omfattande organiserad brottslighet förekommer avseende internationell handel med hotade arter. Handeln utgör ett hot mot ett stort antal växt- och djurarter. Inrättandet av CITES syftade till att reglera denna handel och att möjliggöra en hållbar handel med hotade arter.

Handel med de listade arterna är bara tillåten om den inte hindrar arternas möjlighet att överleva i det fria. Den som vill handla med de listade arterna måste söka tillstånd. I Sverige är Jordbruksverket administrativ och beslutande myndighet för CITES vilket innebär att det är Jordbruksverket som fattar beslut och som utfärdar tillstånd, vilket måste sökas i förväg, för aktiviteter med de arter av djur och växter som är skyddade enligt CITES. Jordbruksverket samarbetar med Naturvårdsverket, som är vetenskaplig myndighet för CITES i Sverige. Den vetenskapliga myndigheten ska bland annat bedöma om handeln minskar artens möjlighet att överleva.

Inom EU har CITES införts genom en särskild lagstiftning. EU:s bestämmelser gäller fler arter och är strängare än CITES. Bestämmelserna finns i Rådets förordning (338/97) om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handel med dem (CITES-förordningen) samt i EU-kommissionens förordning om hur den förstnämnda förordningen ska tillämpas.

Timmer från arter som anges i bilagorna A, B och C till CITES-förordningen samt är förenliga med den förordningen och dess tillämpningsföreskrifter att anse som lagligt avverkat enligt timmerförordningen. Således ska timmer som har tillstånd enligt CITES-förordningen anses som lagligt avverkat.

4.3 Svensk rätt

Skogsvårdslagen

Skogsvårdslagen (1979:429) innehåller de centrala bestämmelserna om skogens skötsel, t.ex. om avverkning, förnyngningsåtgärder och hänsyn till natur- och kulturmiljövårdens och rennäringens intressen samt om den enskildes skyldigheter i samband med detta. Lagen innehåller även bestämmelser om tillsyn och om sanktioner vid överträdelser.

I 14 § anges åtgärder på produktiv skogsmark som markens ägare är skyldig att underrätta Skogsstyrelsen om. Således anges i bestämmelsen; avverkning och uttag av skogsbränsle, dikning i samband med avverkning som inte kräver tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken, åtgärder för att tillgodose naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen i samband med avverkning, åtgärder för att tillgodose rennäringens intressen i samband med avverkning inom renskötselns året-runt-marker och åtgärder för att trygga återväxten av skogen. I 15 § anges att i fjällnära skog får avverkning inte ske utan Skogsstyrelsens tillstånd. I 17 och 18 §§ anges i vilka fall tillstånd till avverkning i fjällnära skog inte får ges. I 27 § anges att avverkning i ädellövbestånd enligt 23 § inte får ske utan Skogsstyrelsens tillstånd.

Bestämmelserna i 35 § gäller tillsynsmyndigheten och anger att myndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska efterlevas. Av andra stycket framgår att ett föreläggande eller förbud får meddelas sedan det visat sig att myndighetens råd inte har följts. Föreläggande eller förbud får dock meddelas omedelbart i brådskande fall eller när det behövs för att bevara natur- eller kulturmiljövården.

Straffbestämmelser finns i 38 och 38 a §§. Genom dessa bestämmelser straffsanktioneras bl.a. överträdelser av skogsvårdslagens krav på underrättelse eller tillstånd vid avverkning. Påföljden är böter eller fängelse i högst sex månader.

Miljöbalken

Miljöbalken innehåller bl.a. bestämmelser om skydd av områden (7 kap.) och skydd för djur och växtarter (8 kap. miljöbalken). I 7 kap. miljöbalken finns bl.a. bestämmelser om naturreservat (4–8 §§), kulturresevat (9 §), naturminne (10 §), biotopsskyddsområde (11 §), vattenskydds-

område (21–22 §§) samt särskilt skyddade områden, s.k. Natura-2000 områden (27–29 b §§). Åtgärder som t.ex. avverkning på skogsmark som utgör ett nämnt skyddsområde kräver som regel tillstånd från den myndighet som beslutat om att bilda skyddsområdet, vilket normalt är länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller en kommunal myndighet.

Med stöd av 8 kap. 1–2 och 4 §§ miljöbalken har artskyddsförordningen (2007:845) tillkommit. I denna förordning finns bestämmelser om fridlysning av djur- och växtarter (4–9 §§). Fridlysning innebär huvudsakligen ett förbud att vidta åtgärder på mark där arten förekommer, som försämrar eller förstör förutsättningarna för dess bestånd. Åtgärder på skogsmark som innehåller fridlysta arter kräver normalt, enligt 14–15 §§ samma förordning, dispens. Det är länsstyrelsen som prövar frågor om sådan dispens.

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska en verksamhet eller en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön anmälas för samråd hos den myndighet som utövar tillsynen. Den som har ansökt om tillstånd till eller underrättat Skogsstyrelsen om avverkning, uttag av skogsbränsle eller skyddsdikning enligt skogsvårdslagens regler har uppfyllt eventuellt krav på samråd för åtgärden enligt miljöbalken.

Vidare innehåller miljöbalken bestämmelser om straffsanktioner (29 kap.). För brott mot områdeskydd döms enligt 29 kap. 2 § miljöbalken till böter eller fängelse i högst två år. Den som hanterar växt eller produkt därav som omfattas av särskilt artskydd kan göra sig skyldig till artskyddsbrott enligt 29 kap. 2 b § miljöbalken. Straffskalan för artskyddsbrott av normalgraden är böter eller fängelse i högst två år. För grovt artskyddsbrott är straffskalan fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Kulturmiljölagen

Även kulturmiljölagen (1988:950) innehåller bestämmelser som medför att tillstånd kan krävas för att markägare ska få utföra åtgärder som t.ex. avverkning. I 2 kap. 6 § anges således att det är förbjudet att, utan tillstånd enligt detta kapitel, rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en forn lämning. Av 2 kap. 12 § framgår att den som vill vidta en sådan åtgärd som avses i 2 kap. 6 § ska ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen. Ägare av skogsmark kan således beröras av detta krav på tillstånd i samband med åtgärder som t.ex. avverkning. Den som uppsåtligen eller av oakt samhet bryter mot bestämmelserna gör sig skyldig till fornminnesbrott (2 kap. 21 §). Straffskalan för fornminnesbrott av normalgraden är böter eller fängelse i högst sex månader. För grovt fornminnesbrott är straffskalan fängelse i högst fyra år. För att brottet ska bedömas som grovt krävs att brottet varit uppsåtlig.

5 Behovet av lagstiftning

I artikel 4.1 i timmerförordningen anges att det ska vara förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden. Vad som avses med utsläppande på marknaden är definierat i artikel 2 i timmerförordningen. Med utsläppande på marknaden avses således leverans för första gången, oberoende av leveranssätt och försäljningsteknik, av timmer och trävaror på EU:s inre marknad för distribution eller användning i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis. Det inbegriper också leverans genom distanskommunikation enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal.

I artikel 4.2 ställs vidare krav på att verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet, och i detta syfte tillämpa ett system för tillbörlig aktsamhet utformat på det sätt som anges i artikel 6. Systemet ska omfatta åtgärder och förfaranden som ger tillgång till uppgifter och information om verksamhetsutövarens leveranser av timmer och trävaror. Bland annat ska handlingar eller andra uppgifter finnas som anger att timret och trävarorna stämmer överens med den tillämpliga lagstiftningen i avverkningslandet.

En förordning är i enlighet med artikel 288 i fördraget om EU:s funktionssätt till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Artiklarna 2, 4 och 6 är alltså direkt gällande rätt i Sverige.

Timmerförordningen förutsätter dock kompletterande bestämmelser på nationell nivå i vissa avseenden. Det gäller bl.a. i fråga om behörig myndighets kontroll av olika aktörer och om sanktioner för överträdelser av timmerförordningens regler. Bestämmelser om kontroll som kan vara ingripande för den enskilde och bestämmelser om sanktioner kräver lagform.

6 Allmänna överväganden

Regeringens förslag: En ny lag införs med bestämmelser som ska komplettera timmerförordningen och tillämpningsförfordningar till den förordningen.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av att i den nya lagen införa ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter som ska komplettera timmerförordningen och tillämpningsförfordningar till den förordningen.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I Skogsstyrelsens författningsförslag finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de föreskrifter som behövs för att komplettera timmerförordningen och tillämpningsförfordningar till den förordningen.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte några invändningar eller har avstått från att yttra sig. *Svensk Handel* har tillstyrkt förslaget att införa en ny lag. *Åklagarmyndigheten*, *Rikspolisstyrelsen*, *Naturskyddsföreningen* och *WWF* anser att det bör övervägas om det inte är lämpligare att den nationella lagstiftningen inarbetas i miljöbalken. *Åklagarmyndigheten* och *Rikspolisstyrelsen* anför att timmerförordningen har en naturlig anknytning till miljöbalkens mål och tillämpningsområde och att närliggande frågor regleras i miljöbalken samt att lagstiftningen därmed skulle bli mer enhetlig och att gränsdragningsfrågor undviks. *Naturskyddsföreningen* anser att timmerförordningen i grunden handlar om miljöbrottslighet relaterad till skogsavverkningar. *WWF* anser att en del av de lagöverträdelser som kan bli aktuella i förhållande till timmerförordningen redan är reglerade i miljöbalken.

När det gäller det av Skogsstyrelsen föreslagna bemyndigandet har ett par remissinstanser yttrat sig särskilt. *Justitieombudsmannen* anför att det bör övervägas om författningstexten ska arbetas om så att det framgår att bestämmelsen är en upplysning om regeringens rätt enligt 8 kap. 7 § regeringsformen att meddela verkställighetsföreskrifter och föreskrifter inom ramen för regeringens s.k. restkompetens eller om bestämmelsen helt kan utgå. *Svensk Handel* understryker vikten av att timmerförordningen genomförs på ett harmoniserat sätt och att Sverige inte inför nationella bestämmelser som går utöver kraven i timmerförordningen för att undvika ökad administrativ börda och kostnader för svenska företag.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

En ny lag

De centrala bestämmelserna i timmerförordningen är dels att det enligt artikel 4.1 är förbjudet för verksamhetsutövare att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden, dels en skyldighet enligt artikel 4.2 och artikel 6 för verksamhetsutövare att tillämpa ett system med förfaranden och åtgärder för att säkerställa att endast timmer och trävaror som härrör från lagliga avverkningar släpps ut på marknaden (visa tillbörlig aktsamhet). Bestämmelserna i timmerförordningen avser att hindra att timmer och trävaror som härrör från olaglig avverkning får avsättning på marknaden. Syftet är att motverka att skog avverkas i strid mot gällande regler i avverkningslandet och att verka för ett hållbart skogsbruk genom en god och kontrollerad förvaltning av resursen skog.

Enligt artikel 19 i timmerförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om de sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs. Dessa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Enligt 8 kap. 2 § första stycket p 2 regeringsformen ska föreskrifter meddelas genom lag om de avser förhållandet mellan enskilda och det allmänna under förutsättning att föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Hit hör bl.a. föreskrifter om brott och om rättsverkan av brott. De bestämmelser som ska komplettera timmerförordningen bör i huvudsak införas i lag.

Några remissinstanser har framfört att de aktuella reglerna skulle kunna föras in i miljöbalken i stället för i en ny lag. Så som framförts av dessa remissinstanser kan överträdelser av bestämmelser i miljöbalken i samband med avverkning medföra att avverkningen är att anse som olaglig i timmerförordningens mening. Det gäller till exempel bestämmelser om områdesskydd. Det finns emellertid ett flertal bestämmelser i annan nationell lagstiftning som, om de överträds i samband med avverkning av skog, kan leda till att avverkningen är att anse som olaglig enligt timmerförordningen. Det gäller till exempel bestämmelser i skogsvårdslagen (1979:429) om krav på tillstånd av myndighet eller underrättelse till myndighet (14–15 §§). Ett annat exempel är kravet på tillstånd för åtgärder vid avverkning som kan påverka fornminnen enligt 2 kap. 12 § kulturmiljölagen (1988:950). Även i brottsbalken finns bestämmelser som kan medföra att avverkningen är att anse som olaglig enligt timmerförordningen. Det gäller exempelvis bestämmelser om stöld i 8 kap. 1 § brottsbalken. Relevanta bestämmelser i detta sammanhang finns således, förutom i miljöbalken, på flera olika håll i den nationella lagstiftningen. Gränsdragningsfrågor och frågor om brottskonkurrens kan till stor del lösas genom att bestämmelser görs uttryckligen subsidiära till annan lagstiftning. Härtill kommer, i det fall avverkningen skett i ett annat land än Sverige, så ska bedömningen av om timret är olagligt avverkat ske utifrån det landets bestämmelser (artikel 2 g) i timmerförordningen). Sammantaget bedömer regeringen att de bestämmelser som ska komplettera timmerförordningen inte bör infogas i annan befintlig lagstiftning, utan lämpligen bör införas i en ny lag.

Bemyndigande

Så som Skogsstyrelsen konstaterat kan timmerförordningen och tillämpningsföreskrifterna till den förordningen behöva kompletteras med föreskrifter, inte enbart i en ny lag, utan även i förordning och myndighetsföreskrifter. Det kan exempelvis gälla kraven i artikel 5 där det anges att handlare ska spara information i fem år om vilka som har levererat timmer eller trävaror till dem och vilka handlaren själv levererat till. Ett tydliggörande av detta krav på spårbarhet i leveranskedjan kan behöva göras i nationella bestämmelser. Det kan också finnas ett behov av förtydliganden av kraven på systemet för tillbörlig aktsamhet enligt artikel 6 i timmerförordningen. Även t.ex. kravet för en övervakningsorganisation att enligt artikel 8.1 c underrätta behöriga myndigheter kan behöva kompletteras med verkställighetsföreskrifter. Det kan också finnas behov av att behörig myndighet utfärdar föreskrifter om tekniskt stöd, vägledning och information som avses artikel 13 i timmerförordningen.

Föreskrifter av det ovan beskrivna slaget omfattas av regeringens kompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen dvs. regeringens rätt att meddela verkställighetsföreskrifter och föreskrifter inom ramen för regeringens s.k. restkompetens. Vidare får regeringen enligt 8 kap. 11 § regeringsformen bemyndiga en myndighet under regeringen eller någon av riksdagens myndigheter att meddela sådan föreskrifter. Ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter av detta slag behöver därmed inte tas in i den nya

lagen. Det bedöms inte heller vara nödvändigt att ta in en bestämmelse som upplyser om regeringens kompetens i detta avseende.

7 Behörig myndighet

Regeringens förslag: Regeringen utser den eller de myndigheter som ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen och enligt denna lag.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I Skogsstyrelsens förslag anges dock inte uttryckligen att en behörig myndighet ska utföra uppgifter enligt denna lag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har lämnat förslaget utan invändningar eller avstått från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 7 timmerförordningen ska varje medlemsstat utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillämpningen av nämnda förordning. Vidare ska medlemsstaterna enligt nämnda artikel senast den 3 juni 2013 ha informerat kommissionen om den eller de behöriga myndigheter som utsetts av medlemsstaten. Genomförandet av timmerförordningen i denna del görs lämpligen i regeringsförordning med stöd av 8 kap. 7 § p 2 regeringsformen. En upplysningsbestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen om handel med timmer och trävaror.

Det ska här nämnas att det idag anges i förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen att myndigheten ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt timmerförordningen (5 a §).

8 Kontroll

8.1 Den behöriga myndighetens uppgifter

Regeringens förslag: Den behöriga myndigheten utövar kontroll av att timmerförordningen, tillämpningsförfordningar till timmerförordningen och de beslut som har meddelats med stöd av dessa EU-förfordningar följs samt att den nya lagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till denna lag samt de beslut som meddelats med stöd av lagen följs.

Den behöriga myndigheten ska vidare verka för att åtgärder vidtas mot överträdelse av de ovan nämnda bestämmelserna.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak lämnat förslaget utan invändningar eller avstått från att yttra sig. *Naturskyddsföreningen* och *WWF* har tillstyrkt förslaget. *Justitieombudsmannen*

anför att det av artikel 10 i timmerförordningen framgår att den behöriga myndigheten har rätt utföra kontroller för att fastställa om verksamhetsutövare uppfyller vissa krav och att det av bestämmelserna bör framgå att det är fråga om kontroll hos verksamhetsutövare, alltså de som släpper ut timmer eller trävaror på marknaden.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 10.1 i timmerförordningen ska den behöriga myndigheten utföra kontroller för att fastställa om verksamhetsutövaren uppfyller kraven i artiklarna 4 och 6 i nämnda förordning. I artikel 4 i timmerförordningen anges verksamhetsutövarnas huvudsakliga skyldigheter. Dessa innefattar enligt artikel 4.1 timmerförordningen ett förbud att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden. Vidare är verksamhetsutövaren enligt artikel 4.2 timmerförordningen skyldig att tillämpa ett system för tillbörlig aktsamhet som regleras närmare i artikel 6. Verksamhetsutövaren ska även upprätthålla och regelbundet utvärdera det system för tillbörlig aktsamhet som denne använder, om inte ett system för tillbörlig aktsamhet som inrättats av en övervakningsorganisation används.

I artikel 10.2 anges övergripande hur den behöriga myndigheten ska utföra kontroller. Således anges i nämnda artikel bl.a. att kontrollerna ska utföras i enlighet med en riskbaserad plan som regelbundet ska ses över.

I artikel 10.3 ges exempel på åtgärder som den behöriga myndigheten får vidta i samband med kontroll av verksamhetsutövare. I artikeln anges att kontroller får innefatta bland annat undersökning av system för tillbörlig aktsamhet, inbegripet riskbedömning och riskreducerande förfaranden samt undersökning av handlingar och register som styrker att systemet för tillbörlig aktsamhet och förfarandena fungerar. Behörig myndighet kan också göra stickprov som inbegriper granskningar i fält.

Den behöriga myndigheten har vidare en skyldighet enligt timmerförordningen att kontrollera övervakningsorganisationer, dvs. organisationer som tillhandahåller system för tillbörlig aktsamhet för verksamhetsutövare. I artikel 8.4 timmerförordningen anges således att den behöriga myndigheten regelbundet ska genomföra kontroller av att övervakningsorganisationerna utför de uppgifter och uppfyller de krav som ställs enligt artikel 8.1-2 i timmerförordningen. Övervakningsorganisationerna utses, efter ansökan, genom beslut om erkännande av kommissionen (artikel 8.3 i timmerförordningen). Om den behöriga myndigheten fastställer att en övervakningsorganisation inte längre utför sina uppgifter korrekt eller inte längre uppfyller kraven på en sådan organisation ska den behöriga myndigheten, enligt artikel 8.5 i timmerförordningen, utan dröjsmål rapportera detta till kommissionen som kan återkalla ett erkännande av övervakningsorganisationen.

Så som framgår ovan ska den behöriga myndigheten kontrollera efterlevnaden av ett flertal bestämmelser i timmerförordningen. Enligt artikel 19 timmerförordningen är medlemsstaterna skyldiga att vidta alla de åtgärder som krävs för att se till att bestämmelserna i nämnda förordning genomförs. Regeringen anser därför att det i den nationella lagstiftningen bör anges vilken uppgift den behöriga myndigheten har och att det uttryckligen framgår att den innefattar, förutom kontroll av att timmerförordningens bestämmelser efterlevs, kontroll av att de nationella bestämmelser som kompletterar timmerförordningen följs. Så som

framgår av redogörelsen ovan så omfattar den behöriga myndighetens kontroll enligt timmerförordningen fler aktörer än verksamhetutövare. Med hänsyn till detta bör inte någon enskild aktör pekas ut i den nu föreslagna bestämmelsen.

Regeringen anser även att det i det här sammanhanget bör slås fast i lagen att den behöriga myndigheten är skyldig att verka för att åtgärder vidtas mot överträdelser som den uppmärksammar i sin verksamhet. Den behöriga myndigheten kan vid överträdelser utnyttja exempelvis vitesinstrumentet eller andra instrument som är tillgängliga för att vidta åtgärder mot överträdelser. Lagen om handel med timmer och trävaror bör således innehålla en bestämmelse som ålägger den behöriga myndigheten att vidta åtgärder mot överträdelser.

Vidare vill regeringen i detta sammanhang peka på behovet av samverkan mellan behörig myndighet och Jordbruksverket när det gäller kontroll av import av trä och träprodukter som omfattas av bestämmelserna i FLEGT-förordningen och CITES-förordningen.

8.2 Befogenheter i samband med kontroll

Regeringens förslag: Den behöriga myndigheten har i den utsträckning det behövs för kontrollen rätt att

- på begäran få upplysningar, ta del av handlingar och register, och
- få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover av timmer och trävaror som kan härröra från olagligt avverkat timmer. Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av att införa en bestämmelse som ger kommissionen och företrädare för utländska myndigheter samma rättigheter som den behöriga myndigheten har i samband med kontroll.

Vidare finns det inte något behov av att införa ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om att verksamhetsutövare och handlare ska lämna uppgifter om produktion, inköp, försäljning, import och export samt andra förhållanden av betydelse för timmerförordningen.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Skogsstyrelsen föreslår att rätten att få del av information och att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen ska omfatta även EU-kommissionen och inspektörer och experter som utsetts av EU-kommissionen samt företrädare för behöriga myndigheter i andra medlemsstater. Vidare anges inte uttryckligen i Skogsstyrelsens förslag att rätten att ta prover avser timmer och trävaror som kan härröra från olaglig avverkning.

Skogsstyrelsens förslag innehåller också ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om att verksamhetsutövare och handlare ska lämna uppgifter om produktion, inköp, försäljning, import och export samt andra förhållanden av betydelse för timmerförordningen.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan invändningar eller avstått från att yttra sig. *Naturskyddsföreningen* och *WWF* har tillstyrkt förslaget. *Justitieombudsmannen* konstaterar att den föreslagna bestämmelsen om rätt till information och tillträde ska gälla även för EU-kommissionen, vissa personer som utsetts av EU-kommissionen och företrädare för behöriga myndigheter i andra medlemsstater och att skälet för detta anges vara regleringen om samarbete i artikel 12 timmerförordningen. *Justitieombudsmannen* anför vidare att det enligt den svenska regeringsformen gäller särskilda regler för överlåtelse av myndighetsutövning till utländska och internationella inrättningar. *Justitieombudsmannen* anser att timmerförordningens krav kan uppfyllas på annat sätt och att bestämmelsen ska utgå. *Domstolsverket* anser att det bör tydliggöras att rätten att göra undersökningar och ta prover avser timmer och trävaror som kan härröra från olaglig avverkning. *Göteborgs tingsrätt* påpekar att den som utsätts för kontrollåtgärder enligt bestämmelsen och motsätter sig detta kan överklaga beslutet. *Skogsindustrierna* anser att Skogsstyrelsen redan har en uppbyggd och fungerande kontrollfunktion avseende illegal avverkning via de erfarna skogsvårdskonsulenterna och att någon ytterligare kontrollfunktion inte är nödvändig. *Skogsindustrierna* anser vidare att kontrollfrekvensen bör anpassas till riskanalysen och att kontrollerna främst bör inriktas på företag som inte är certifierade. *Sveaskog* och *LRF Skogsägarna* påpekar att kontroller och provtagning måste ske på ett sådant sätt att flödena inte fördröjs och att onödiga kostnader inte uppkommer. *LRF Skogsägarna* påpekar vidare att granskningsrutinerna ska baseras på riskbedömningar och att fysiska kontroller inte bör ske annat än vid misstanke om brott och endast undantagsvis genom stickprov.

När det gäller det av Skogsstyrelsen föreslagna bemyndigandet angående föreskrifter om skyldighet för verksamhetsutövare och handlare att lämna uppgifter ifrågasätter *Svensk Handel*, *Svenska Trädbränsleföreningen* och *LRF Skogsägarna* behovet av en sådan bestämmelse och anser att kravet går utöver vad som följer av timmerförordningen. *LRF Skogsägarna* anser vidare att en allmän inrapportering av uppgifter skulle medföra en stor administrativ börda för Skogsstyrelsen samt även en administrativ och ekonomisk börda för verksamhetsutövare och handlare. *Svenska Trädbränsleföreningen* anser att de aktuella uppgifterna, utom produktion, kan tas fram på begäran genom bestämmelsen om kontroll och att en uppgiftsskyldighet medför en omfattande och onödig pappers-exercis för myndigheter och företag. *Svensk Handel* anser att förslaget innebär en ökad administrativ börda för företagen. *Skogsindustrierna* anser att det är angeläget att uppgiftsskyldigheten avser kontroller och att den inte avser en löpande informationsskyldighet avseende affärsinformation samt att en sådan skyldighet inte är förenlig med gällande konkurrenslagstiftning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Möjlighet att genomföra kontroller

För att kunna upprätthålla en effektiv kontroll är det viktigt att den behöriga myndigheten har befogenheter som gör det möjligt att genomföra de kontroller och undersökningar som krävs för att säkerställa att

timmerförordningen och de nationella regler som kompletterar timmerförordningen följs.

I regeringens skrivelse En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (skr. 2009/10:79) redovisar regeringen generella bedömningar för hur en tillsynsreglering bör vara utformad. Bland annat anges att för att bli mer effektiv och rättssäker bör tillsynen vara tydligare och mer enhetlig.

I likhet med vad som anges i nämnda skrivelse angående tillsynsmyndighet bör den myndighet som är behörig myndighet enligt timmerförordningen ha rätt att i den utsträckning som kontrollen fordrar få upplysningar och ta del av handlingar och register. Myndigheten bör också ha rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen och där göra erforderliga undersökningar och ta prover. Rätten till tillträde bör begränsas till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten. I detta får anses ligga att kontrollmyndigheten har rätt att få tillträde till utrymmen där det kan antas att det bedrivs en verksamhet som omfattas av kontrollen. En bestämmelse bör således införas i lagen som ger den behöriga myndigheten rätt att, för att utöva kontroll, ta del av information och att få tillträde till utrymmen på det sätt som beskrivs ovan. I bestämmelsen bör tydliggöras att rätten att ta prover omfattar timmer och trävaror som kan härröra från olagligt avverkat timmer. Kan det redan på annat sätt uteslutas att timret eller trävarorna inte härrör från olaglig avverkning bör inte finnas behov av provtagning.

Proportionalitetsprincipen ska beaktas innan den behöriga myndigheten vidtar åtgärder enligt bestämmelsen, dvs. begär upplysningar eller att ta del av handlingar och register. Principen ska således också beaktas innan den behöriga myndigheten begär tillträde till utrymmen, gör undersökningar eller tar prover. Proportionalitetsprincipen innebär att den behöriga myndigheten ska göra en avvägning mellan myndighetens behov av att utföra åtgärden för att utöva kontroll och den enskildes intressen.

Enligt 2 kap. 6 § regeringsformen är varje medborgare skyddad mot husrannsakan och liknande intrång. Skyddet mot husrannsakan kan enligt 2 kap. 20 § regeringsformen begränsas genom lag men för sådan lag gäller de särskilda reglerna enligt 2 kap. 20 § regeringsformen. Detta innebär bl.a. att begränsningen får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle och aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamål som föranlett den. Av integritetsskäl bör därför särskilt noga prövas om ett kontrollorgans tillträdesrätt även ska inkludera bostäder. En sådan rätt bör endast ges om det är nödvändigt för att kunna bedriva en effektiv tillsyn (jfr regeringens skrivelse En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn).

Behovet av att utöva kontroll i nu aktuella avseenden i privata bostäder bedöms vara litet och motiverar inte att den enskildes skydd mot intrång i bostaden inskränks. Bostäder bör således uttryckligen undantas från de utrymmen som den behöriga myndigheten har tillträde till för kontrollverksamhet.

Samarbete med EU-kommissionen och utländska myndigheter

I artikel 12 timmerförordningen anges att behöriga myndigheter i medlemsstaterna ska samarbeta med varandra och de administrativa myndigheterna i tredje länder. Vidare anges att behöriga myndigheter ska utbyta information med varandra samt med kommissionen om allvarliga brister som upptäcks vid kontroller och om de sanktioner som åläggs enligt timmerförordningen. Det samarbete som föreskrivs i nämnda artikel utgörs främst av informationsutbyte mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna och administrativa myndigheter i tredje land. För att utföra detta samarbete krävs inte att företrädare för kommissionen eller utländska myndigheter deltar vid kontroller som den behöriga myndigheten utför i Sverige. Regeringen delar därför *Justitieombudsmannens* uppfattning att det inte finns behov av en bestämmelse som ger dessa företrädare rätt att vid kontroll av verksamhet enligt timmerförordningen ta del av information och få tillträde till utrymmen på samma sätt som den nationella behöriga myndigheten.

Uppgiftsskyldighet för verksamhetsutövare och handlare

Skogsstyrelsens författningsförslag innehåller en bestämmelse med ett bemyndigande som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om att verksamhetsutövare och handlare ska lämna uppgifter om produktion, inköp, försäljning, import och export samt andra förhållanden av betydelse för timmerförordningen.

Artikel 5 i timmerförordningen innehåller bestämmelser om att handlare ska spara information i minst fem år som gör det möjligt att identifiera verksamhetsutövare eller handlare som har levererat timmer eller trävaror och vid behov de handlare till vilka de levererat timmer och trävaror. I den nämnda artikeln anges även att handlare på begäran ska lämna denna information till den behöriga myndigheten. Den aktuella informationen kan förutsättas innehålla uppgifter om inköp, försäljning, import och export som handlaren varit delaktig i.

Vidare innehåller artikel 10 i timmerförordningen bestämmelser om kontroll av verksamhetsutövare. I artikeln anges att kontrollen bl.a. får innefatta undersökning av handlingar och register som styrker att systemet för tillbörlig aktsamhet fungerar väl och att verksamhetsutövaren ska ge det bistånd som är nödvändigt för att genomföra kontrollen, bl.a. genom uppvisande av handlingar eller register (artikel 10.3-4). Även denna information får förutsättas innehålla uppgifter om inköp, försäljning, import och export som handlaren varit delaktig i, men också uppgifter om eventuell produktion med koppling till timmer eller trävaror som verksamhetsutövaren varit involverad i. De ovan beskrivna bestämmelserna ger således den behöriga myndigheten möjlighet att vid begäran eller i samband med kontroll få uppgifter från handlare och verksamhetsutövare. Härtill kommer att det i den ovan föreslagna bestämmelsen anges att den behöriga myndigheten, i den utsträckning det behövs för kontrollen, har rätt att på begäran få upplysningar, ta del av handlingar och register. Regeringen bedömer att de nu beskrivna bestämmelserna ger den behöriga myndigheten rätt att få de uppgifter från handlare och verksamhetsutövare som krävs för ett genomförande av timmerförordningen. Vidare riskerar ytterligare bestämmelser om skyldighet att lämna

uppgifter att, så som flera remissinstanser påpekat, öka den administrativa bördan för handlare och verksamhetsutövare. Ett bemyndigande av det slag som Skogsstyrelsen föreslagit bör därför inte tas in i den nya lagen.

8.3 Omhändertagande av timmer och trävaror

Regeringens förslag: Den behöriga myndigheten får i samband med kontroll av en verksamhetsutövare besluta om att hos denne ta om hand timmer eller trävaror som släppts ut på marknaden av verksamhetsutövaren om det är uppenbart att timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning.

Den behöriga myndighetens beslut om omhändertagande får gälla högst sex månader.

Regeringens bedömning: Det finns inte tillräckliga skäl att införa en bestämmelse i den nya lagen som ger den behöriga myndigheten rätt besluta om att timmer och trävaror som omhändertagits av myndigheten ska förstöras.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag. I Skogsstyrelsens förslag finns inte någon bestämmelse som preciserar förutsättningar för att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om att omhänderta timmer eller trävaror eller under hur lång tid ett sådant beslut får gälla. Vidare föreslår Skogsstyrelsen att timmer och trävaror, som tagits i beslag med stöd av artikel 10.5 i timmerförordningen, efter beslut av den behöriga myndigheten ska få förstöras på ägarens bekostnad.

Remissinstanserna: *Naturskyddsföreningen* och *WWF* har tillstyrkt förslaget. Flera remissinstanser, *Justitieombudsmannen*, *Justitiekanslern*, *Domstolsverket* och *Åklagarmyndigheten* har haft synpunkter på den föreslagna bestämmelsen om att den behöriga myndigheten ska få förstöra timmer och trävaror som den behöriga myndigheten tagit om hand. *Justitieombudsmannen* anför att timmerförordningen och den föreslagna lagbestämmelsen inte räcker som reglering avseende beslag av timmer och trävaror. Det måste enligt *Justitieombudsmannen* framgå vad som krävs för att myndigheten ska få besluta om beslag, hos vem beslag får göras och hur lång tid myndigheten har på sig att bestämma vad som ska hända med det beslagtagna. Vidare bör enligt *Justitieombudsmannen* diskuteras om ägaren ska ha rätt till ersättning för egendomens värde om egendomen förstörs eller används som bränsle. *Justitieombudsmannen* föreslår också att en annan en annan term än beslag används i lagen eftersom det i detta sammanhang inte är fråga om en straffprocessuell åtgärd. *Justitiekanslern* anför att med beslag i bestämmelsens mening avses inte någon straffrättslig åtgärd utan ett omhändertagande som led i en kontrollåtgärd och att förslaget innebär att det införs ett administrativt tvångsmedel utan att grundläggande principer om behov, ändamål och proportionalitet beaktas. *Justitiekanslern* anser att det saknas analys av behovet av att den behöriga myndigheten ska få vidta åtgärderna och att det saknas bestämmelser som anger förutsättningarna för att den behöriga

myndigheten ska få förstöra timret eller trävarorna på ägarens bekostnad. *Domstolsverket* anser att det är anmärkningsvärt att det i den föreslagna bestämmelsen inte preciseras vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för beslut om sådan åtgärd. Vidare bör enligt *Domstolsverket* övervägas om inte ett annat begrepp än beslag bör användas eftersom det inte är än straffrättslig åtgärd utan snarare ett omhändertagande som ett led i en kontrollåtgärd. *Åklagarmyndigheten* konstaterar att det av den föreslagna bestämmelsen framgår att beslagttaget timmer och trävaror kan förstöras på ägarens bekostnad och anser att det direkt av lagtexten bör framgå att egendomen får förstöras för ändamål av allmänt intresse.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Omhändertagande av timmer och trävaror

I artikel 10.5 timmerförordningen anges bl.a. att om det till följd av kontroll som den behöriga myndigheten gjort hos en verksamhetsutövare framkommer brister hos verksamhetsutövaren så får den behöriga myndigheten, beroende på typ av brist, omgående vidta tillfälliga åtgärder. Med detta avses således beslut om tidbegränsade åtgärder som kan träda i kraft omedelbart. Som ett exempel på en sådan åtgärd anges i nämnda artikel i timmerförordningen beslag av timmer och trävaror. Det är således fråga om ett administrativt beslut om omhändertagande av varor som den behöriga myndigheten kan besluta om i samband med kontroll av verksamhetsutövaren. Bestämmelsen i artikel 10.5 i timmerförordningen är direkt tillämplig. Vid tillämpningen av bestämmelsen gäller principen om proportionalitet, dvs. åtgärden får vidtas endast om det som uppnås med åtgärden står i proportion till de ingrepp för den enskilde som åtgärden medför.

Behov av att omhänderta timmer eller trävaror bedöms emellertid främst föreligga i samband med utredning av misstankar om brott enligt 14 § i den föreslagna lagen, dvs. att verksamhetsutövaren brutit mot förbudet att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden. I dessa fall kan beslut om beslag av egendomen tas av polis och åklagare med stöd av bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken.

Det kan dock inte uteslutas att det kan uppkomma situationer då det finns behov av att den behöriga myndigheten omhändertar timmer och trävaror i samband med kontroll av verksamhetsutövare. Det kan exempelvis vara fallet då det finns en omedelbar risk att timret eller trävarorna i annat fall säljs eller på annat sätt undanskaffas. Ett omhändertagande av egendom kan emellertid vara ett allvarligt ingrepp för den enskilde. Regeringen delar därför den uppfattning som framförts av *Justitieombudsmannen*, *Justitiekanslern* och *Domstolsverket* att det i lagen bör preciseras hos vem och under vilka förutsättningar ett omhändertagande av timmer och trävaror får göras samt under hur lång tid ett sådant beslut får gälla. Vidare bör i lagtexten användas ett annat uttryck än beslag. Så som påpekats av *Justitieombudsmannen* och *Domstolsverket* är beslag ett uttryck som används för en straffprocessuell tvångsåtgärd enligt 27 kap. rättegångsbalken. I detta sammanhang är det, så som nämnt ovan, fråga om ett administrativt beslut om omhänder-

tagande. Regeringen anser därför att uttrycket omhändertagande bör användas i den nya lagen.

Artikel 10 i timmerförordningen avser kontroll av verksamhetsutövare. För att undvika oklarhet bör det i lagen preciseras att det är hos verksamhetsutövare, i samband med kontroll av denne, som omhändertagande av timmer och trävaror får göras av den behöriga myndigheten. Så som nämnts ovan är omhändertagande av egendom ett allvarligt ingrepp för den enskilde och möjligheten att besluta om omhändertagande bör därför begränsas till fall där det står klart att det timmer eller trävara som tas om hand härrör från olaglig avverkning. Det ställs alltså mycket höga krav för att ett beslut om omhändertagande ska kunna fattas av den behöriga myndigheten. Vidare bör den tid som ett beslut om omhändertagande kan gälla preciseras till högst sex månader. Inom denna tid bör den behöriga myndigheten kontakta rättsvårdande myndigheter som polis eller åklagare och dessa myndigheter att vid behov ha möjlighet att vid behov vidta åtgärder.

I detta sammanhang bör också framhållas att det i avsnitt 10 föreslås att ett beslut om omhändertagande ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol samt att den behöriga myndigheten ska få bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

Destruktion av timmer och trävaror

I Skogsstyrelsens förslag finns en bestämmelse där det anges att den behöriga myndigheten får besluta att timmer och trävaror som tagits i beslag med stöd av artikel 10.5 i timmerförordningen ska förstöras på ägarens bekostnad. I författningskommentaren anges att ett sådant beslut kan vara nödvändigt exempelvis för att motverka uppkomst av yngelhårdar och insektsjärjning i skog (Skogsstyrelsens Meddelande 2012:2, s. 57). Flera remissinstanser, *Justitieombudsmannen*, *Justitiekanslern* och *Domstolsverket*, har kritiserat bestämmelsen och anför att det är en så pass ingripande åtgärd att det i lagen bör anges under vilka förutsättningar ett beslut om att förstöra egendom som omhändertagits får tas.

I 29 § skogsvårdslagen (1979:429) finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bekämpning av insektsjärjning i skog och om utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhårdar. Vidare finns enligt 5 § växtskyddslagen (1972:318) ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att förordna om bl.a. smittrening eller förstöring av växt eller växtprodukt för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. Enligt regeringens bedömning krävs inte någon särskild bestämmelse i den nu föreslagna lagen som gör det möjligt att besluta om att förstöra timmer eller trävaror i syfte att bekämpa insektsjärjning i skog, motverka yngelhårdar eller bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare. Sådana bestämmelser finns, så som redovistas ovan, i annan lagstiftning.

Vidare ska här nämnas att det i avsnitt 9.2 föreslås att det ska införas särskilda bestämmelser om förverkande av vara som varit föremål för brott enligt den nu föreslagna lagen. Sådana bestämmelser ger möjlighet

att försälja förverkad egendom för statens räkning eller att förstöra (oskadliggöra) egendomen, se lag (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. Ett sådant förfarande stämmer också väl med vad som anges i inledningen av timmerförordningen (p. 27).

Härtill kan läggas att beslut om åtgärder som har sin grund i artikel 10.5 i timmerförordningen ska vara tillfälliga, dvs. tidsbegränsade. Detta krav på att åtgärden ska vara tillfällig är svårt att förena med ett beslut om destruktion av egendom. Sammantaget anser regeringen att det inte finns tillräckliga skäl för att i den nya lagen införa en bestämmelse om att den behöriga myndigheten ska få besluta om att förstöra timmer och trävaror som tagits om hand av myndigheten.

8.4 Föreläggande, förbud och vite

Regeringens förslag: Den behöriga myndigheten ska kunna meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bestämmelserna i timmerförordningen, tillämpningsförfordningar till timmerförordningen och de beslut som har meddelats med stöd av dessa EU-förfordningar ska följas och för att lagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till denna lag samt de beslut som meddelats med stöd av lagen ska följas.

Den behöriga myndigheten ska kunna förena sådana förelägganden och förbud med vite. Myndigheten får dock inte förelägga någon vid vite att medverka i en utredning av en gärning som kan leda till straff för honom eller henne.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I Skogsstyrelsens förslag anges inte uttryckligen att den behöriga myndigheten inte får förelägga någon vid vite att medverka i en utredning av en gärning som kan leda till straff för honom eller henne.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak lämnat förslaget utan invändningar² eller avstått från att yttra sig. *Naturskydds-föreningen* och *WWF* har tillstyrkt förslaget. *Justitieombudsmannen* anför att det av Skogsstyrelsens förslag framgår att det är fråga om förelägganden och förbud som riktar sig till verksamhetsutövare och handlare och detta bör framgå av lagtexten.

Skälen för regeringens förslag: En grundläggande förutsättning för att behörig myndighet ska kunna säkerställa efterlevnaden av timmerförordningen och de bestämmelser som kompletterar timmerförordningen är att myndigheten har möjlighet att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad av regelverket.

Enligt timmerförordningen finns det möjlighet för den behöriga myndigheten att i samband med kontroll av verksamhetsutövare utfärda förelägganden om korrigerande åtgärder. Således anges i artikel 10.5 i timmerförordningen att den behöriga myndigheten får, om det vid kontroller av verksamhetsutövare framkommer brister, utfärda förelägganden om korrigerande åtgärder som verksamhetsutövaren ska vidta. Vidare får den behöriga myndigheten, beroende på den typ av brist som upptäckts, omgående vidta tillfälliga åtgärder, vilka bland annat kan omfatta beslag

av timmer och trävaror eller förbud att saluföra timmer och trävaror. Dessa bestämmelser i timmerförordningen ska tillämpas direkt av den behöriga myndigheten.

Emellertid kan det även i andra situationer finnas ett behov av att den behöriga myndigheten har möjlighet att meddela förelägganden och förbud för att säkerställa efterlevanden av bestämmelserna. Behörig myndighet kan t.ex. ha behov av att förelägga vid vite att få del av handlingar som är nödvändiga för kontrollen av verksamhetsutövarna. I timmerförordningen ställs inte krav på att handlarna ska kontrolleras, men däremot finns i artikel 5 en skyldighet för handlare att spara information i fem år om vem som levererat till dem och till vem leveranser skett och på begäran ge myndigheterna denna information. Den behöriga myndigheten bör även kunna förelägga handlare vid vite att få del av information om varifrån leveranser med timmer och träprodukter kommer och till vem de levereras. Vad gäller meddelandet av förbud kan behov av andra typer av förbud förekomma vid sidan av det i artikel 10.5 i timmerförordningen angivna förbudet att saluföra timmer och trävaror. Det kan exempelvis finnas behov av att förbjuda en viss typ av importverksamhet hos en eller flera verksamhetsutövare. Det kan också finnas behov av att förbjuda verksamhet hos en övervakningsorganisation som fått sitt erkännande återkallat av kommissionen enligt artikel 8.5 i timmerförordningen.

Den behöriga myndigheten har vidare, så som redovisats ovan, en skyldighet enligt artikel 8 i timmerförordningen att kontrollera övervakningsorganisationer, dvs. organisationer som tillhandahåller system för tillbörlig aktsamhet för verksamhetsutövare. I artikel 8.4 i timmerförordningen anges att den behöriga myndigheten regelbundet ska genomföra kontroller av att övervakningsorganisationerna utför de uppgifter och uppfyller de krav som ställs enligt artikel 8.1-2 i timmerförordningen. För att fullgöra denna kontrolluppgift kan det finnas ett behov av att den behöriga myndigheten kan utfärda förelägganden mot övervakningsorganisationen, exempelvis om att lämna ut viss information eller uppgifter. Det bör således i den nya lagen införas en bestämmelse om att den behöriga myndigheten får utfärda de förelägganden och förbud som behövs för att regelverket ska följas. Det bör vidare vara möjligt att förena dessa förelägganden och förbud med vite. För att undvika en dubbelreglering med EU-rätten bör i bestämmelserna om förelägganden och förbud förtydligas att åtgärderna får vidtas utöver vad som följer av timmerförordningen. I bestämmelsen bör också klargöras att, i det fall den behöriga myndigheten har anledning att misstänka att någon begått en gärning som kan föranleda straff, myndigheten inte vid vite får förelägga den misstänkte att medverka i utredningen av den gärning som misstanken avser.

Så som framgår av redogörelsen ovan så kan det finnas behov av att den behöriga myndigheten utfärdar förelägganden och förbud även mot andra aktörer än verksamhetsutövare och handlare. Med hänsyn till detta bör inte någon enskild aktör pekas ut i den nu föreslagna bestämmelsen.

8.5 Hjälp av Polismyndigheten

Regeringens förslag: Polismyndigheten ska på begäran av behörig myndighet lämna den hjälp som behövs för att utföra kontrollen eller för att verkställa ett beslut som meddelats med stöd av de EU-förordningar som kompletteras av lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen.

Hjälp av Polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att kontrollen inte kommer att kunna utföras utan att polismans särskilda befogenheter enligt polislagen behöver användas eller att det annars finns synnerliga skäl.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har avstått från att yttra sig lämnat förslaget utan invändningar *Naturskyddsföreningen* och *WWF* har tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Polisen har en exklusiv rätt att använda våld och saken regleras bl.a. i 10 § polislagen (1984:387). Där föreskrivs bl.a. att polisen får använda våld i samband med att man biträder någon som i sin myndighetsutövning ska bereda sig tillträde till byggnad, rum eller område. Enligt föreskrifter i ett stort antal författningar har polisen i olika sammanhang ålagts en skyldighet att bistå andra myndigheter med handräckning för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppgifter. En grundläggande princip är därvid att en myndighet endast ska begära biträde av polisen om uppgiften inte kan lösas på annat sätt.

För en effektiv kontroll krävs att den behöriga myndigheten kan fullgöra sina uppgifter. Om en aktör t.ex. vägrar den behöriga myndigheten tillträde till sina lokaler vid kontroll kan myndigheten behöva begära hjälp av polismyndighet för att kunna genomföra kontrollen. En bestämmelse som ger den möjligheten bör därför införas i den nya lagen.

9 Sanktioner och förverkande

9.1 Sanktioner

Regeringens förslag: Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet enligt timmerförordningen att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om avverkningen skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet i fråga om

1. tillstånd eller godkännande,
2. anmälan eller underrättelse till myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse,

3. villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande,
4. områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter, eller
5. tillstånd eller förbud när det gäller export.

För brott som är ringa ska det inte dömas till ansvar.

Om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt brottsbalken eller miljöbalkens bestämmelser om artskyddsbrott, ska den inte medföra ansvar enligt den ovan redovisade bestämmelsen.

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts ska det inte dömas till ansvar enligt den föreslagna lagen för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Regeringens bedömning: Överträdelse av skyldigheten för verksamhetsutövare att tillämpa ett sådant system för tillbörlig aktsamhet som anges i timmerförordningen samt av skyldigheten för handlare att spara viss information bör inte vara straffsanktionerade utan sanktionerade genom vite.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer till viss del med regeringens förslag. När det gäller bestämmelsen om straffsanktioner för överträdelse av förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen innehåller Skogsstyrelsens förslag inte någon precisering i lagtexten av vilka bestämmelser i avverkningslandet som ska beaktas vid bedömningen av om avverkningslandet är att anse som olagligt. Vidare är straffskalan enligt Skogsstyrelsens förslag böter eller fängelse i högst två år för brott av normalgraden och fängelse i lägst sex månader och högst fyra år för grovt brott.

Remissinstanserna: Ett par remissinstanser, *Naturskyddsföreningen* och *Världsnaturfonden*, tillstyrker den föreslagna straffbestämmelsen när det gäller överträdelse av förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen. Ett flertal remissinstanser har emellertid framfört synpunkter på förslaget. *Domstolsverket* och *Hovrätten över Skåne och Blekinge* anser att det inte av timmerförordningen tydligt framgår vilka handlingar som är att betrakta som olaglig avverkning av timmer vilket innebär att det kan bli svårt att avgöra när det är fråga om en överträdelse av förbudet att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från olagligt avverkat timmer. *Justitiekanslern* anser att det saknas en analys om det är lämpligt att rekvisiten för den straffbara gärningen bestäms genom en (implicit) hänvisning till timmerförordningen. Det saknas också enligt Justitiekanslern redovisade överväganden om artikel 2 (b) i timmerförordningen i sig är avfattad på ett sådant sätt att den där givna definitionen uppfyller de krav som bör ställas på en brottsbeskrivning. Justitiekanslern påpekar också att för det fall timrets ursprung är oklart och det i efterhand inte kan bevisas, med den styrka som krävs för att uppfylla det för brottmållag gällande beviskravet, att varorna härrör från olaglig avverkning torde något straffansvar inte kunna utkrävas såsom bestämmelsen är utformad. Om avsikten är att straffbelägga underlåtenhet att vidta åtgärder för att försäkra sig om att timmer eller trävaror med oklart ursprung inte härrör från olaglig avverkning borde straffbestämmelsen lämpligen kompletteras med en kriminalisering av underlåtenhet att vidta sådana åtgärder. *Riksantikvarieämbetet* anser att det finns brister i redovisningen av vad

som kan utgöra olaglig avverkning. *Sveaskog* anser att vite är tillräckligt som sanktion.

Världsnaturfonden och *Naturskyddsföreningen* anser att kravet enligt artikel 4.2 på ett system för tillbörlig aktsamhet är ett centralt krav i timmerförordningen för verksamhetsutövare och att överträdelser ska kunna straffsanktioneras.

Åklagarmyndigheten anser att det bör övervägas om det bör införas straffansvar även för handlare i senare led för att lagstiftningen inte ska få en alltför begränsad tillämpning. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* saknar en analys av frågan om det behövs straffbestämmelser för handlare samt anser att det kan ifrågasättas om den av Skogsstyrelsen föreslagna möjligheten att förena förelägganden och förbud med vite utgör en effektiv sanktion som svarar mot de krav som uppställs i förordningen. *Naturskyddsföreningen* anser att överträdelser av timmerförordningens krav på spårbarhet bör leda till straffansvar.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. Promemorians förslag innehåller en bestämmelse om straffsanktioner för överträdelser av kravet enligt artikel 4.2 i timmerförordningen på att verksamhetsutövare ska tillämpa ett aktsamhetssystem. Vidare omfattar, enligt promemorians förslag, bestämmelsen om straff för överträdelser av utsläppsförbudet timmer och trävaror som härrör från avverkning som skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet i fråga om villkor i ett beslut om undantag eller annat beslut om avverkning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser ser positivt på promemorians förslag, har inte något att invända mot förslaget eller har avstått från att yttra sig. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* anför att man på ett övergripande plan inte något att erinra mot förslaget i promemorian.

Några remissinstanser har synpunkter när det gäller sanktionering av överträdelser av förbudet enligt timmerförordningen att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden. Således anser *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket*, *Naturvårdsverket*, *Världsnaturfonden* och *Naturskyddsföreningen* att straffskalan för överträdelser av timmerförordningen bör vara densamma som för överträdelser av bestämmelserna om artskyddsbrott i miljöbalken eftersom bestämmelserna har ett likartat skyddsintresse och att preskriptionstiden för brottet annars blir för kort. Vidare anser *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket*, *Världsnaturfonden* och *Naturskyddsföreningen* att den föreslagna straffbestämmelsen, när det gäller överträdelser av utsläppsförbudet i timmerförordningen, är för snävt utformad och därmed inte täcker alla bestämmelser i avverkningslandet som anges i artikel 2 h) i timmerförordningen. *Sveaskog* och *Skogsindustrierna* ser positivt på promemorians förslag och anser att det leder till ökad förutsägbarhet och därmed ökad rättssäkerhet. *Sveaskog* och *Skogsindustrierna* motsätter sig emellertid att utebliven anmälan om avverkning ska straffsanktioneras och anser att det strider mot proportionalitetsprincipen och mot timmerförordningens syfte.

Några remissinstanser har haft synpunkter när det gäller sanktioner för överträdelser av kravet i artikel 4.2 i timmerförordningen på att verksamhetsutövare ska tillämpa ett aktsamhetssystem. *Skogsstyrelsen* tillstyrker att straffsanktion införs för uppsåtliga överträdelser av skyldigheten att använda ett aktsamhetssystem men anser att straffskalan bör vara böter eller fängelse i två år eftersom det är jämförbart med vad som gäller vid artskyddsbrott enligt miljöbalken. *Jordbruksverket* anser att straffskalan bör vara fängelse i högst två år eftersom det överensstämmer med vad

som gäller vid överträdelser av EU:s regler angående CITES och FLEGT. *Naturvårdsverket* anser att efterlevnad av timmerförordningens krav på att verksamhetsutövare ska använda ett aktsamhetssystem är av avgörande betydelse för att uppnå syftet med timmerförordningen och att sanktionerna därmed bör skärpas så att de motsvarar straffskalan för artskyddsbrott och grovt artskyddsbrott, dvs. fängelse i högst fyra år. *Världsnaturfonden* och *Naturskyddsföreningen* tillstyrker att överträdelser av kravet på att verksamhetsutövare ska använda ett aktsamhetssystem straffsanktioneras men anser att straffsanktoneringen bör omfatta hela artikel 6 i timmerförordningen och att straffskalan bör vara densamma som för artskyddsbrott enligt miljöbalken. *Åklagarmyndigheten* förespråkar sanktioner genom viten och anför att sanktioner genom viten, som är framåtriktade och inte reaktioner på begångna fel, är väl lämpade för att förmå verksamhetsutövare att införa aktsamhetssystem på önskat sätt. *Åklagarmyndigheten* anför vidare att vitesförlägganden har den fördelen att det därigenom kan förtydligas för verksamhetsutövaren vilka åtgärder som ska vidtas för att ett godtagbart aktsamhetssystem ska anses föreligga. *Kammarrätten i Jönköping* anser att kriminalisering av överträdelser av normer bör användas med försiktighet och ställer sig tveksam till om de redovisade skälen är tillräckliga för att motivera kriminalisering av underlåtenhet att använda ett aktsamhetssystem. Vidare anser kammarrätten att vite framstår som den mest effektiva och lämpliga lösningen. *Skogsindustrierna* och *Svensk handel* motsätter sig förslaget och anser att underlåtenhet att tillämpa ett aktsamhetssystem bör sanktioneras genom vite.

Svensk handel tillstyrker bedömningen att överträdelser av skyldigheten enligt artikel 5 i timmerförordningen för handlare att spara viss information bör vara sanktionerad genom vite. *Naturskyddsföreningen* och *Jordbruksverket* anser att överträdelser av skyldigheten enligt artikel 5 i timmerförordningen för handlare att spara viss information bör vara straffsanktionerad.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Skyddsintresse och behov av repressiv regel

I artikel 4.1 i timmerförordningen anges att det ska vara förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden. Vad som avses med utsläppande på marknaden är definierat i artikel 2 b). Med utsläppande på marknaden avses således leverans för första gången, oberoende av leveranssätt och försäljningsteknik, av timmer och trävaror på EU:s inre marknad för distribution eller användning i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis. Det inbegriper också leverans genom distanskommunikation enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal. Förbudet omfattar således bl.a. försäljning. Det krävs emellertid inte att överlåtelse har skett för att det ska anses vara fråga om ett utsläppande på marknaden. Förbudet omfattar därmed exempelvis även innehav för försäljning, dvs. utbudande till försäljning.

I artikel 4.2 ställs vidare krav på att verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet, och i

detta syfte tillämpa ett system för tillbörlig aktsamhet utformat på det sätt som anges i artikel 6. Systemet ska omfatta åtgärder och förfaranden som ger tillgång till uppgifter och information om verksamhetsutövarens leveranser av timmer och trävaror. Bland annat ska handlingar eller andra uppgifter, t.ex. från certifieringsorgan, finnas som anger att timret och trävarorna stämmer överens med den tillämpliga lagstiftningen i avverkningslandet. Skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet syftar till att minimera risken för att olagligt avverkat timmer eller trävaror som härrör från sådant timmer släpps ut på marknaden.

Bestämmelserna i timmerförordningen avser att hindra att timmer och trävaror som härrör från olaglig avverkning får avsättning på marknaden. Syftet är att motverka att skog avverkas i strid mot gällande regler i avverkningslandet och att verka för hållbart skogsbruk genom en god och kontrollerad förvaltning av resursen skog. Skogen är globalt av stor betydelse bland annat genom de ekosystemtjänster den tillhandahåller. Begreppet ekosystemtjänster beskriver ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande. De mer synliga ekosystemtjänsterna, t.ex. produktion av livsmedel och timmer (varor), påverkar och är beroende av andra tjänster, t.ex. jordmånsbildning, närings- och vattenreglering. Produkter i form av timmer eller andra råvaror samt funktioner i form av skydd av klimatsystemet är exempel på ekosystemtjänster från skogen som är nödvändiga för människan. För att möjliggöra fortsatt leverans av ekosystemtjänster från skogen krävs att de skogliga ekosystemen är motståndskraftiga (resilienta) och robusta med bevarad biologisk mångfald. Olaglig avverkning av skog är ett stort problem globalt. Den utgör ett hot mot lokala samhällen som är beroende av skogen för att överleva. Vidare orsakar den samhällsekonomiska förluster genom bl.a. uteblivna skatteintäkter. Olagliga avverkningar underminerar även utveckling av det hållbara skogsbruket, inklusive lönsamheten för verksamhetsutövare som följer tillämplig lagstiftning. Olaglig avverkning kan dessutom leda till avskogning, hot mot den biologiska mångfalden och därmed riskera att utarma deras förmåga att leverera livsviktiga ekosystemtjänster. Intresset av ett hållbart skogsbruk genom en god och kontrollerad förvaltning av resursen skog är därmed mycket skyddsvärt.

Enligt artikel 19 i förordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om de sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs. Dessa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Mot denna bakgrund finns det behov av att införa sanktioner som motverkar att olagligt avverkat timmer eller trävaror från sådant timmer släpps ut på marknaden.

Val av sanktion

Sanktioner genom vite är framåtsyftande i sin handlingsdirigerande funktion och syftar till att tvinga fram ett önskat agerande. Vitet är av den anledningen mindre lämpligt att använda som sanktion för överträdelse av det förbud som avses i artikel 4.1 i timmerförordningen.

En administrativ sanktionsavgift är en tillbakaverkande sanktion. Sanktionsavgiften är således handlingsdirigerande genom att verka avskräckande och vinsteliminierande. En sådan sanktion bör emellertid knyta an till enkla och lätt konstaterbara fakta. Ett inte obetydligt utredningsarbete kan komma att krävas för att exempelvis bedöma om timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning. Vidare bör inte ansvar för överträdelser av utsläppsförbudet komma i fråga utan en subjektiv prövning av den felande, dvs. om det förelegat uppsåt eller oaktsamhet hos den felande i förhållande till överträdelser. Även denna bedömning kan kräva ett inte obetydligt utredningsarbete. Sanktionsavgift bedöms således vara ett mindre lämpligt alternativ vid överträdelser av förbudet att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning. Vidare bör vid valet av sanktion för överträdelser av nu aktuella bestämmelser beaktas att överträdelser av bestämmelser i skogsvårdslagen som är väsentliga för att upprätthålla den lagens skyddsintresse är straffsanktionerade. Det gäller exempelvis avverkning i strid med bestämmelser om krav på anmälningsskyldighet, tillstånd eller områdesskydd, se 38 § första stycket 2 och 38 a § första stycket 3 och 4 skogsvårdslagen. Timmerförordningen och skogsvårdslagen har, vilket utvecklas närmare nedan, likartat skyddsintresse. Detta talar för att även överträdelser mot bestämmelser som är väsentliga för att upprätthålla timmerförordningens skyddsintresse bör straffsanktioneras. Härtill kommer att gärningarna vid överträdelser av ovan nämnda bestämmelser i skogsvårdslagen och överträdelser av utsläppsförbudet i timmerförordningen är likartade i det avseendet att de avser hantering av olagligt avverkat timmer. Sammantaget leder detta till att övervägande skäl talar för att överträdelser av förbudet i timmerförordningen att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning bör föranleda straffansvar.

När det gäller kravet enligt artikel 4.2 i timmerförordningen på att verksamhetsutövare ska tillämpa ett aktsamhetssystem hindrar inte vitets framåtsyftande funktion att det används som sanktion. Några remissinstanser, *Åklagarmyndigheten*, *Kammarrätten i Jönköping*, *Skogsindustrierna* och *Svensk handel*, har också förespråkat att överträdelser av kravet för verksamhetsutövare att använda ett aktsamhetssystem sanktioneras genom vite. Så som framhållits av *Åklagarmyndigheten* ger vitessanktionen möjlighet att i ett föreläggande vid vite precisera vilka brister i aktsamhetssystemet som verksamhetsutövaren måste åtgärda. Det ger också möjlighet att precisera inom vilken tid dessa åtgärder ska ske. Denna möjlighet till precisering av vilka åtgärder som måste vidtas talar för att vitesanktionen är effektiv när det gäller att komma till rätta med brister i verksamhetsutövarens aktsamhetssystem, dvs. när systemet inte uppfyller de krav som ställs enligt artikel 6 i timmerförordningen. Även ett förbud att utöva viss verksamhet kan förenas med vite. Härtill kommer att vitesbeloppet ska fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet (3 § lagen (1986:205) om viten). Detta medför att vitessanktionen kan anpassas till olika verksamhetsutövares förhållanden för att utgöra en effektiv sanktion. Sammantaget anser

regeringen att överträdelser av kravet på att verksamhetsutövare ska ha ett aktsamhetssystem bör sanktioneras genom vite.

Gränserna för det straffbara området

I Skogsstyrelsens förslag var de straffbara gärningarna, när det gäller överträdelser av utsläppsförbudet i timmerförordningen, inte preciserade till vissa angivna förfaranden utan det straffbara området bestämdes implicit genom en hänvisning till artikel 4.1 i timmerförordningen. Denna artikel ska i sin tur läsas tillsammans med artikel 2 där det bl.a. hänvisas till tillämplig lagstiftning i avverkningslandet. Några remissinstanser, bl.a. *Justitiekanslern*, *Domstolsverket* och *Hovrätten över Skåne och Blekinge* framförde invändningar mot bestämmelsen och ansåg att det inte av timmerförordningen tydligt framgår vilka handlingar som var att betrakta som olaglig avverkning. Justitiekanslern ifrågasatte lämpligheten av att implicit hänvisa till timmerförordningen och om artikel 2 b) i timmerförordningen är avfattad på ett sådant sätt att den uppfyller de krav som bör ställas på en brottsbeskrivning.

Mot bakgrund av bl.a. den remisskritiken gör regeringen bedömningen att det i den nationella straffbestämmelsen bör närmare preciseras vilka bestämmelser i avverkningslandet som ska beaktas vid bedömningen av om avverkningen är att anse som olaglig. Detta på grund av de krav på tydlighet, förutsägbarhet och avgränsning som av rättsäkerhetsskäl bör ställas på en bestämmelse som innebär att ett visst handlingssätt kriminaliseras. De flesta remissinstanser, däribland *Justitiekanslern*, *Domstolsverket* och *Hovrätten över Skåne och Blekinge* godtar de i promemorian föreslagna preciseringarna av straffbestämmelsen. Några remissinstanser, *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket*, *Världsnaturfonden* och *Naturskyddsföreningen*, anser dock att de i promemorian föreslagna preciseringarna av straffbestämmelsen är för snäva och medför att alla de situationer som avses i artikel 2 h) inte omfattas av bestämmelsen. Av det skäl som nämnts ovan måste i detta sammanhang ställas krav på bestämmelsens tydlighet och förutsägbarhet. Den diskrepans som kan föreligga mellan artikel 2 h) i timmerförordningen och de i promemorian i fem punkter beskrivna preciseringarna får av det skälet godtas. Det ska här tilläggas att i den mån överträdelser av förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen inte omfattas av straffsanktioner genom den föreslagna straffbestämmelsen så finns möjlighet för den behöriga myndigheten att besluta om sanktioner genom exempelvis förbud, som kan förenas med vite, för hela eller delar av en verksamhetsutövares verksamhet. Regeringen anser därför att det i den nationella straffbestämmelsen, på samma sätt som föreslås i promemorian, bör tydliggöras att ansvar förutsätter att avverkning skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet inom följande områden.

1. Tillstånd eller godkännande: I Sverige görs, om tillstånd krävs för åtgärden, en ansökan till ansvarig myndighet som bedömer ansökan i relation till gällande regler för åtgärden.

2. Anmälan eller underrättelse till myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse: I Sverige krävs att markägaren gör en anmälan eller underrättelse till ansvarig myndighet om avverkning eller åtgärd som är kopplad till avverkning. I normalfallet gäller en

tidsfrist mellan inlämnande av anmälan eller underrättelse och när åtgärden får påbörjas. Under denna tidsfrist har myndigheten möjlighet att granska anmälan eller underrättelsen och bedöma om åtgärden kommer att utföras enligt gällande bestämmelser. Om markägaren inte kontaktats av ansvarig myndighet inom tidsfristen kan åtgärden utföras i enlighet med anmälan eller underrättelsen. I de fall ansvarig myndighet bedömer att det föreligger risk för att den planerade åtgärden kommer att utföras i strid med gällande bestämmelser kontaktas markägaren för rådgivning. Markägaren kan också föreläggas att vidta särskilda åtgärder eller förbjudas att utföra åtgärden eller delar av denna. I andra länder kan naturligtvis detta förfarande se ut på annat sätt.

Sveaskog och *Skogsindustrierna* anser, som det får uppfattas, att en utebliven anmälan eller underrättelse om avverkning inte ska medföra att avverkningen anses som olaglig i den nu aktuella bestämmelsens mening och anför att det strider mot proportionalitetsprincipen och mot timmerförordningens syfte. Nationella bestämmelser om underrättelse och anmälan om avverkning finns i skogsvårdslagen (1979:429) och de författningar som meddelats med stöd av den lagen. Dessa bestämmelser utgör en central del av det nationella systemet för att se till att bl.a. natur- och miljöhänsyn beaktas i samband med avverkning. Sådana hänsyn måste också anses vara en del av timmerförordningens syfte. Utebliven anmälan eller underrättelse om avverkning bör därmed medföra att avverkningen anses olaglig enligt den föreslagna bestämmelsen. Med hänsyn till syftet kan en sådan reglering inte heller anses oproportionerlig.

3. Villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande: I Sverige kan ansvarig myndighet villkora tillstånd för en avverkning eller annan åtgärd kopplad till avverkning. Det innebär att myndighetens beslut om tillstånd för åtgärden innehåller krav på att åtgärden ska utföras på ett visst sätt. I andra länder kan sådana villkor även bestå av exempelvis krav på betalning för rätten att avverka eller betalning av andra avgifter som är kopplade till åtgärden.

I promemorians förslag anges även, under denna punkt; villkor i ett undantag eller ett annat beslut om avverkning. Beslut om undantag bedöms emellertid omfattas av tillstånd eller beslut om godkännande och behöver således inte anges särskilt. Andra beslut om avverkning bedöms inte vara relevanta i detta sammanhang och bestämmelsen bör därför inte omfatta dessa. Någon ändring i sak i jämförelse med promemorians förslag är inte avsedd.

4. Områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter: I Sverige kan ansvarig myndighet fatta beslut om skydd för ett visst område för att bevara natur eller kulturmiljö. Ett sådant beslut innebär normalt att avverkning eller andra åtgärder som är kopplade till avverkning inte får utföras inom området eller ska utföras i enlighet med villkor i föreskrifter eller beslut. Detta förfarande och vilka typer av miljöer eller arter som är skyddade eller vilka åtgärder som är tillåtna inom aktuellt område kan naturligtvis variera mellan olika länder.

5. Tillstånd eller förbud när det gäller export av timmer och trävaror: I vissa länder kan det föreligga förbud för export av timmer eller trävaror, eller krav på särskilt tillstånd för export av timmer eller trävaror. Vid överträdelse av ett sådant förbud eller om export sker trots avsaknad av sådant tillstånd ska timret eller trävarorna anses härröra från olaglig avverkning.

Även med en precisering av det ovan beskrivna slaget är det dock oundvikligt att nationella straffbestämmelser kommer att innehålla en hänvisning till bestämmelser i avverkningslandet. Det är en följd av timmerförordningens konstruktion. Detta innebär alltså att det ställs krav på verksamhetsutövaren att försäkra sig om att avverkningen skett i

enlighet med lagstiftningen i avverkningslandet inom de områden som redovisas ovan.

Enligt allmänna principer bör det inte vara möjligt att ingripa med straffsanktioner och vitespåföljd för samma förseelse. Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud bör därför inte dömas till straffansvar för överträdelser av det förbudet i artikel 4.1.

Vilka kan träffas av en kriminalisering i Sverige?

Timmerförordningens bestämmelser om verksamhetsutövare tar bl.a. sikte på importörer av timmer och trävaror. Timmerförordningen anger att det är förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på unionsmarknaden. Förbudet gäller oavsett om den olagliga avverkningen skett inom EU eller i tredje land. Det innebär exempelvis att en verksamhetsutövare i Sverige som importerar timmer eller trävaror från tredje land kan göra sig skyldig till överträdelse av förbudet om timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning i det landet. Bedömningen av om avverkningen varit olaglig ska göras på grundval av lagstiftningen i avverkningslandet inom de fem områden som redovisas ovan.

Den skogsägare i Sverige som avverkar sin egen skog och använder timret eller trävarorna i kommersiell verksamhet, dvs. släpper ut det på marknaden, kan också, så som nämnts ovan, komma att anses som verksamhetsutövare enligt timmerförordningen. I Sverige är det emellertid vanligt förekommande att skogsägare säljer stående skog. Försäljningen innefattar då en rätt för köparen att avverka skogen. Timmerförordningen är enligt dess artikel 1 tillämplig på det timmer och de trävaror som anges i bilagan till förordningen. Stående skog, dvs. ännu icke avverkade träd, omfattas inte av bilagan och därmed inte heller av timmerförordningen. Det innebär att stående skog som säljs för att avverkas inte anses ha släppts ut på marknaden i samband med försäljningen. Ett utsläppande på marknaden anses i stället ske först efter det att träden har avverkats. Det innebär att om en ägare av skogsmark avtalar med ett företag om rätt att avverka och försälja det som avverkas blir det avverkande företaget verksamhetsutövare enligt timmerförordningen och därmed ansvarigt för att reglerna i förordningen följs. Dessa verksamhetsutövare är när det gäller Sverige vanligtvis företag som har personal med specialkompetens för arbetet, kunskap om gällande regelverk, och resurser för att utföra avverkningen i enlighet med gällande regler. Dessa företag ansvarar således för att timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning inte släpps ut på marknaden. I denna promemoria föreslås straffansvar för den som överträder förbudet att släppa ut timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning. Straffansvaret riktar sig mot fysiska personer, dvs. i nu aktuellt sammanhang fysiska personer som, enskilt eller inom ramen för en juridisk persons verksamhet, släpper ut varor av nämnda slag på marknaden. För brott som begås i näringsverksamhet kan näringsidkare, vilket kan vara en juridisk person, åläggas ekonomiska sanktioner enligt bestämmelserna om företagsbot i 36 kap. brottsbalken.

Straffskalan

Så som redogjorts för ovan avser förbudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden att hindra att timmer och trävaror som härrör från olaglig avverkning får avsättning på marknaden.

Syftet är att motverka att skog avverkas i strid mot gällande regler i avverkningslandet och att främja hållbart skogsbruk genom god och kontrollerad förvaltning av resursen skog. En sådan förvaltning syftar till ett hållbart skogsbruk som tillhandahåller timmer och andra produkter till marknaden. Förvaltning syftar även till att bevara den biologiska mångfalden och ekosystemens funktioner samt att skydda klimatsystemet. Dessa syften överensstämmer med vad som anges i inledningen till skogsvårdslagen (1979:429) om att skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls (1 §). I bestämmelsen anges vidare att vid skötseln ska även hänsyn tas till andra allmänna intressen. Bestämmelsen innebär således bl.a. att hållbart skogsbruk, god avkastning och miljöhänsyn tillhör skogsvårdslagens syften.

Av straffbestämmelser i skogsvårdslagen framgår att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelser i lagen kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Sådana brott kan exempelvis avse överträdelse av avverkningsförbud eller villkor i beslut som gäller avverkning av skog. Timmerförordningens och skogsvårdslagens likartade skyddsintresse och att det rör sig om liknande gärningar talar för att straffskalan för överträdelse av bestämmelserna i timmerförordningen bör vara densamma som straffskalan för brott mot skogsvårdslagen. Några remissinstanser, *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket*, *Naturvårdsverket*, *Naturskyddsföreningen* och *Världsnaturfonden*, anser emellertid att straffskalan bör vara densamma som för artskyddsbrott enligt 29 kap. 2 b § miljöbalken. Som argument framförs bl.a. att såväl timmerförordningen som den nämnda bestämmelsen har miljön som skyddsintresse. Straffskalan för artskyddsbrott av normalgraden är böter eller fängelse i högst två år. För grovt artskyddsbrott är straffskalan fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Det artskydd som avses i den nämnda bestämmelsen i miljöbalken omfattar utvalda och särskilt skyddsvärda arter av djur och växter. De gärningar som utgör artskyddsbrott kan därmed ha ett förhållandevis högt straffvärde, vilket också återspeglas i straffskalan för det brottet. Förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen avser emellertid timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning oavsett trädart. I det fall ett utsläppande på marknaden i strid mot förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen avsett en särskilt skyddsvärd trädart är det en omständighet som skulle kunna göra förfarandet särskilt straffvärt. Denna situation bör emellertid inte lösas genom att straffskalan för brott mot utsläppsförbudet i timmerförordningen anpassas till vad som gäller för artskyddsbrott. Straffbestämmelsen i timmerförordningen bör istället göras subsidiär till bestämmelsen om artskyddsbrott i miljöbalken. Det innebär att om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt bestämmelsen om artskyddsbrott så ska den bestämmelsen tillämpas. Vidare anser *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket* och *Världsnaturfonden* att den i promemorian

föreslagna straffskalan medför problem på så sätt att preskriptionstiden för brott blir endast två år vilket leder till svårigheter att lagföra brott innan det är preskriberat. Straffskalan bör emellertid bestämmas med hänsyn gärningarnas straffvärde och inte utifrån de rättsverkningar en viss straffskala kan medföra. Preskriptionstiden är därmed en omständighet som inte bör beaktas vid bestämningen av straffskalan i detta fall.

Av de skäl som anförts ovan anser regeringen, i likhet med vad som föreslagits i promemorian, att straffskalan för överträdelse av utsläppsförbudet i timmerförordningen bör vara böter eller fängelse i högst sex månader.

Brottskonkurrens

Så som nämnts ovan avser förbudet i artikel 4.1 i timmerförordningen timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning oavsett trädart.

I det fall det är fråga om en sådan särskilt skyddsvärd trädart som omfattas av artskydd bör i stället miljöbalkens straffbestämmelser avseende artskyddsbrott i 29 kap. 2 b § vara tillämpliga. Straffskalan för artskyddsbrott av normalgraden är böter eller fängelse i högst två år. För grovt artskyddsbrott är straffskalan fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Den nu föreslagna straffbestämmelsen bör därmed uttryckligen göras subsidiär till miljöbalkens bestämmelse i 29 kap. 2 b § om artskyddsbrott. Det ska här noteras att den nämnda bestämmelsen i miljöbalken bl.a. omfattar innehav för försäljning och saluföring av artskyddade växter och produkter därav.

Även andra konkurrenssituationer kan förekomma. Ett utsläppande på marknaden av olagligt avverkat timmer kan utgöra häleri enligt 9 kap. 6 § brottsbalken om den olagliga avverkningen är sådan att den utgör förbrott till häleri, dvs. exempelvis stöld enligt 8 kap 1 § brottsbalken.

Straffskalan för häleri av normalgraden är fängelse i högst två år. För grovt häleri är straffskalan fängelse i lägst sex månader och högst fyra år samt för häleriförselse enligt 9 kap 7 § brottsbalken böter eller fängelse sex månader. Den nu föreslagna straffbestämmelsen bör därmed även göras subsidiär till brottsbalken.

Andra konkurrenssituationer kan finnas i fall då en skogsägare avverkar skog i strid mot bestämmelser i till exempel skogsvårdslagen eller miljöbalken. Det kan exempelvis vara fråga om underlåtelse att göra en sådan anmälan om avverkning som avses i 14 § skogsvårdslagen, vilket kan medföra ansvar enligt 38 a § 3 samma lag. I det fall skogsägaren även släpper ut det olagligt avverkade timret på marknaden kan ansvar även föreligga för överträdelse av förbudet i timmerförordningen mot att släppa ut olagligt avverkat timmer på marknaden (jfr 10 § i förslaget).

Konkurrenssituationer av detta slag bör emellertid överlämnas till rättstillämpningen att lösa.

Sanktion för överträdelse av skyldighet för handlare att spara information

De som säljer och köper trävaror som redan har släppts ut på marknaden (handlare) ska enligt artikel 5 i timmerförordningen spara information om de verksamhetsutövare eller handlare de har köpt timmer eller trävaror från och till vilka handlare de har sålt timmer och trävaror till samt

på begäran ge denna information till den behöriga myndigheten. Informationen ska göra det möjligt för den behöriga myndigheten att spåra varor och bedriva en effektiv kontroll av att verksamhetsutövarna följer bestämmelserna i timmerförordningen.

Naturskyddsföreningen och *Jordbruksverket* anser att överträdelser av skyldigheten för handlare att spara information bör vara straffsanktionerad. Så som anförts i promemorian är syftet med bestämmelsen i första hand att möjliggöra kontroll av andra rättssubjekt, verksamhetsutövare, och bestämmelsen bedöms därmed inte ha direkt närhet till det skyddsintresse som redovisats ovan. Detta talar mot att överträdelser av bestämmelsen straffsanktioneras. Vidare talar den möjlighet till precisering av vilka åtgärder som handlaren måste vidta för att komma till rätta med sina brister som ett föreläggande vid vite ger för att vitesanktionen är effektiv. Även ett förbud för handlaren att utöva viss verksamhet kan förenas med vite. Härtill kommer, så som nämnts ovan, att vitesbeloppet kan anpassas till olika adressaters förhållanden för att utgöra en effektiv sanktion. Regeringen anser därför att överträdelser av kraven enligt artikel 5 i timmerförordningen bör sanktioneras genom vite.

9.2 Förverkande

Regeringens förslag: Timmer och trävaror som varit föremål för brott enligt den nu föreslagna lagen, eller värdet därav, samt utbyte av ett sådant brott ska förklaras förverkade om det inte är uppenbart oskäligt.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag. Skogsstyrelsens förslag innehåller inte någon särskild bestämmelse om förverkande.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte något att erinra mot förslaget eller har avstått från att yttra sig i frågan.

Naturvårdsverket och *Naturskyddsföreningen* tillstyrker förslaget om förverkande. *Världsnaturfonden* tillstyrker förslaget om förverkande men anser att bestämmelsen behövs endast därför att straffskalan ger högst sex månaders fängelse och att vid högre straffsatser så skulle motsvarande bestämmelser om förverkande gälla enligt brottsbalkens generella regler.

Skälen för regeringens förslag: Om det finns misstankar om brott kan den behöriga myndigheten anmäla detta till polis eller åklagare för vidare utredning. I samband med en sådan utredning finns möjlighet att besluta om beslag av egendom med stöd av bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken.

Inom ramen för ett straffrättsligt förfarande finns under vissa förutsättningar möjligheter till förverkande. De grundläggande reglerna om förverkande finns i 36 kap. brottsbalken. Där regleras bl.a. under vilka förutsättningar som förverkande får beslutas och mot vem en talan om förverkande kan riktas. Enligt 1 § ska utbyte av brott förverkas om det inte är uppenbart oskäligt. Med uttrycket utbyte av brott avses såväl föremål som abstrakt vinning. Både konkret egendom som mottagits och

det till penningbelopp uppskattade värdet av denna kan förverkas genom bestämmelsen. I 2 § finns regler om förverkande av egendom som använts som hjälpmedel vid brott om det behövs för att förebygga brott eller annars finns särskilda skäl. Enligt andra stycket i denna paragraf får egendom som frambragts genom brott enligt brottsbalken samt egendom vars användande eller befatning med utgör sådant brott förklaras förverkad. I 2 § tredje stycket anges att i stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat. För brott begångna av näringsidkare i utövningen av näringsverksamhet finns en bestämmelse i 36 kap. 4 § brottsbalken som gör det möjligt att förverka värdet av ekonomiska fördelar som uppkommit för en näringsidkare om brottet varit begånget i utövningen av näringsverksamhet.

Regler inom specialstraffrätten om förverkande kan helt eller delvis ersätta reglerna i 36 kap. brottsbalken. Reglerna i 36 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken är, med undantag för 2 § andra stycket, tillämpliga inom specialstraffrätten om det för brottet föreskrivs fängelse i mer än ett år. Bestämmelsen i 36 kap. 4 § brottsbalken är tillämplig även inom specialstraffrätten förutsatt att brottet varit begånget i utövningen av näringsverksamhet. Straffskalan i de nu föreslagna straffbestämmelserna är böter eller fängelse i sex månader. Det krävs därför särskilda förverkandebestämmelser i den nu föreslagna lagen om förverkande ska vara möjligt i andra fall än de som avses i 36 kap. 4 § brottsbalken.

Enligt propositionen Utökade möjligheter att förverka utbyte av och hjälpmedel vid brott m.m. (prop. 2004/05:135 s. 97) bör för sådana brott som har ett straffmaximum på ett år eller lägre krävas särskilda skäl i de enskilda fallen för att bestämmelser om utbytesförverkande ska anses vara motiverade. Utan särskilda bestämmelser om förverkande skulle det vara möjligt för verksamhetsutövaren att släppa ut timmer och trävaror som härrör från olaglig avverkning trots att denne döms för brott enligt de föreslagna straffbestämmelserna. För att undvika att verksamhetsutövare gör förtjänst av brottslig verksamhet eller att olagligt avverkat timmer och trävaror fortsätter att omsättas på marknaden bör det införas särskilda bestämmelser om förverkande av vara som varit föremål för brott enligt den föreslagna lagen. Sådana bestämmelser ger vidare möjlighet att försälja förverkad egendom för statens räkning eller att förstöra (oskadliggöra) egendomen, se lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m. Ett sådant förfarande stämmer också väl med vad som anges i inledningen av timmerförordningen (p. 27).

Vidare kan, enligt den föreslagna bestämmelsen, värdet av det timmer och trävaror som varit föremål för brott enligt lagen förverkas om det inte är möjligt att förverka själva varan. Regeln om förverkande av utbyte i den föreslagna bestämmelsen är avsedd att eliminera vinst genom brottslig verksamhet. Bestämmelsen i 36 kap. 4 § brottsbalken gäller endast brott som begåtts i utövningen av näringsverksamhet och är subsidiär till bestämmelser i specialstraffrätten men kan bli aktuell att tillämpa beträffande andra ekonomiska fördelar som kan ha uppkommit i näringsverksamheten än de som täcks av uttrycket utbyte av brott.

10 Överklagande m.m.

Regeringens förslag: Beslut av en behörig myndighet som har fattats enligt de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen om handel med timmer och trävaror eller som har fattats enligt lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Den behöriga myndigheten ska få bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Enligt skogsstyrelsen förslag ska beslut gälla omedelbart, om inte något annat beslutas. Vidare anges i Skogsstyrelsens förslag att det är en statlig myndighets beslut som får överklagas.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har avstått från att yttra sig eller lämnat förslaget utan invändningar. *Domstolsverket* anser att det uttryckligen bör anges vilka beslut som får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Som exempel på vikten av detta framhåller Domstolsverket att den föreslagna lagen innehåller straffbestämmelser och att brottmål handläggs av och överklagas till de allmänna domstolarna och inte till allmän förvaltningsdomstol. Vidare ifrågasätter Domstolsverket om det verkligen finns behov av att beslut enligt huvudregeln ska gälla omedelbart på det sätt som föreskrivs i förslaget, detta särskilt mot bakgrund av den långtgående rätt att kontrollera, vitesförelägga, förbjuda, beslagta och förstöra beslagtagna egendom som förslaget ger.

Skälen för regeringens förslag: Såväl timmerförordningen som den nya lag som ska komplettera timmerförordningen ger den behöriga myndigheten möjlighet att fatta ett flertal olika beslut. Exempelvis är behörig myndighets beslut om föreläggande eller förbud samt beslut om att omhänderta timmer eller trävaror av sådan art att de måste kunna överklagas till domstol. En möjlighet att överklaga den behöriga myndighetens beslut bör därför införas i den nya lagen om handel med timmer och trävaror. Med behörig myndighet avses den eller de myndigheter som utses av regeringen att utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt timmerförordningen (avsnitt 7 ovan). Förvaltningsbeslut överklagas enligt 22 a § förvaltningslagen (1986:223) som huvudregel till allmän förvaltningsdomstol. Detta bör gälla även i fråga om beslut som överklagas enligt den nya lagen. Regeringen anser att prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

Vidare innehåller den nya lagen om handel med timmer och trävaror, så som *Domstolsverket* pekat på, straffbestämmelser. Den innehåller också bestämmelser om förverkande i samband med brott. Frågor av detta slag handläggs emellertid inte av den behöriga myndigheten utan prövas av polis, åklagare och allmän domstol, i annan ordning, för vilken särskilda bestämmelser om överklagande av beslut och avgöranden gäller. Med hänsyn till att den nu föreslagna bestämmelsen enbart omfattar beslut som fattats av den behöriga myndigheten bedöms behov av ytterligare preciseringar av vilka beslut som får överklagas enligt bestämmelsen inte vara nödvändig. Härtill kommer, så som nämnts ovan, att

såväl timmerförordningen som den nya lag som ska komplettera timmerförordningen ger den behöriga myndigheten möjlighet att fatta ett flertal olika beslut. Detta gör det olämpligt att i den nya lagen inskränka möjligheten till överklagande till vissa beslut. Det bör istället avgöras från fall till fall av rättstillämpningen om det är fråga om ett överklagbart beslut.

Regeringen delar *Domstolsverkets* uppfattning att det inte är motiverat att den behöriga myndighetens beslut som huvudregel ska gälla omedelbart. En bestämmelse om att den behöriga myndigheten får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas bör emellertid föras in i lagen. Det finns annars en risk, exempelvis vid beslut om omhändertagande av varor eller beslut om försäljningsförbud, att varorna undanskaffas eller att försäljningsverksamheten fortsätter under tiden som det överklagade beslutet överprövas.

11 Tullagen

Regeringens förslag: I tullagen införs en bestämmelse om att Tullverket på begäran av Skogsstyrelsen ska lämna uppgifter som förekommer hos Tullverket som rör import eller export av varor.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har avstått från att yttra sig särskilt angående förslaget. *Naturskyddsföreningen*, *LRF Skogsägarna* och *Världsnaturfonden* har tillstyrkt förslaget. *Svenska Träbränsleföreningen* anser att det är angeläget att de föreslagna förenklningarna i samarbetet mellan Tullverket och Skogsstyrelsen kan genomföras. *Tullverket* har inte någon invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Så som nämnts i avsnitt 7 anges det i förordningen med instruktion för Skogstyrelsen att myndigheten ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt timmerförordningen (5 a §). Ett samarbete mellan Tullverket och Skogsstyrelsen när det gäller utbyte av information är av betydelse för att Skogsstyrelsen på ett effektivt sätt ska kunna utföra den kontroll som krävs enligt timmerförordningen. Information från Tullverket kan exempelvis behövas för att kontrollen av verksamhetsutövare ska kunna göras på ett riskbaserat sätt (artikel 10.2 i timmerförordningen). Vidare kan sådan information behövas t.ex. för att kontrollera riktigheten av sådana uppgifter från verksamhetsutövare och handlare angående leverantörer och varor, som dessa är skyldiga att bevara (artiklarna 5 och 6.1a i timmerförordningen). Det kan exempelvis vara fråga om att Skogsstyrelsen behöver uppgifter om importen från ett visst land eller om importen inom en särskild produktkategori eller få information för att kunna spåra särskilda produkter eller importörer. Den reglering angående sekretess som finns idag försvårar ett utbyte av denna information mellan Tullverket och Skogsstyrelsen.

Enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess för uppgift om enskildas personliga eller ekonomiska för-

hållanden i myndighets verksamhet som avser skatt eller fastställande av underlag som avser bestämmande av skatt. Med skatt avses även tull enligt 27 kap. 1 § tredje stycket nämnda lag. Vidare anges i 27 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte omfattas av 27 kap 1 § samma lag. Av 27 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen framgår att uppgifter hos Tullverket som omfattas av sekretess enligt 27 kap. 1 och 2 §§ nämnda lag endast får lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men.

När det gäller överföring av uppgifter mellan myndigheter finns emellertid möjlighet till undantag från sekretessen. Enligt den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen anges således att en sekretessbelagd uppgift får lämnas till en myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Vidare framgår av 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning. Av förarbetsuttalanden framgår att generalklausulen särskilt anses ge utrymme för informationsutbyte när det är fråga om myndigheter med samma sakliga behörighet men med skilda lokala kompetensområden eller myndigheter som har närbesläktade funktioner och som båda har rättslig befogenhet att direkt fordra in de utväxlade uppgifterna (prop. 1979/80:2, del A s. 326 f.). Tullverkets och Skogsstyrelsens verksamheter kan inte anses ha samband med varandra på det sätt som avses i detta förarbetsuttalande. Vidare bygger offentlighets- och sekretesslagen på att rutinmässigt informationsutbyte mellan myndigheter i regel ska vara författningsreglerat (nämnda prop.). Ett rutinmässigt informationsutbyte mellan Tullverket och Skogsstyrelsen bör således inte grunda sig på generalklausulen. Med hänsyn till detta och vad som redovistas ovan om behovet av informationsutbyte bör en bestämmelse införas som ger Skogsstyrelsen möjlighet till informationsutbyte med Tullverket utan hinder av sekretess.

I 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281) finns i dag en bestämmelse om överlämnande av uppgifter från Tullverket till vissa andra angivna myndigheter. Enligt denna bestämmelse ska Tullverket på begäran tillhandahålla ett antal myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor. Bestämmelsen innebär att Tullverket ska lämna ut uppgifter till dessa myndigheter utan att en föregående sekretessprövning görs. Införandet av bestämmelsen har motiverats med intresset av en effektiv tillsyn över de importerade produkter som respektive myndighet ansvarar för (prop. 1999/2000:126 s. 134). Så som nämnts ovan behöver Skogsstyrelsen, för att på ett effektivt sätt fullgöra sina uppgifter som behörig myndighet enligt timmerförordningen, få tillgång till uppgifter från Tullverket som rör import och export av timmer och trävaror. Några avgörande skillnader mellan den tillsyn som bedrivs av de myndigheter som idag omfattas av bestämmelsen i 11 kap 6 § tullagen och den kontroll som ska bedrivas av Skogsstyrelsen som behörig myndighet enligt timmerförordningen finns inte. Den nämnda bestämmelsen i tullagen bör således ändras på det sättet att Skogsstyrelsen läggs till de myndigheter som anges i bestäm-

melsen och som på begäran kan få tillgång till uppgifter som finns hos Tullverket rörande import och export av varor. Det är endast uppgifter som behövs för behörig myndighets kontrollverksamhet enligt timmerförordningen som bör lämnas ut.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

<p>Regeringens förslag: Lagen om handel med timmer och trävaror samt lagen om ändring i tullagen ska träda i kraft den 1 augusti 2014.</p>

Skogsstyrelsens förslag: Innehåller inte något förslag till tidpunkt för i eller övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag: Innehåller inte något förslag till tidpunkt för i kraftträdade eller övergångsbestämmelser.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om handel med timmer och trävaror ska komplettera unionslagstiftning. Timmerförordningen har trätt i kraft och ska tillämpas från den 3 mars 2013, med undantag av vissa artiklar som ska tillämpas från den 2 december 2010 (artikel 21). Timmerförordningen har således redan börjat att tillämpas. Den svenska lagstiftningen på området bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

13 Konsekvenser av regeringens förslag

13.1 Lagens syfte och alternativa lösningar

Förslaget innehåller bl.a. bestämmelser om behörig myndighet, kontroll, förelägganden, förbud, vite, hjälp av polismyndigheten, straffbestämmelser och överklagande som kompletterar timmerförordningen. Medlemsstaterna är enligt timmerförordningen skyldiga att fastställa regler om sanktioner och att vidta alla åtgärder som krävs för att se till att bestämmelserna genomförs. En reglering är således nödvändig eftersom det annars finns risk att Europeiska kommissionen inleder överträdelseförfarande mot Sverige.

13.2 Vilka berörs av regleringen

13.2.1 Verksamhetsutövare, handlare och övervakningsorganisationer

De företag och enskilda som berörs av regleringen är verksamhetsutövare, handlare, och övervakningsorganisationer.

Verksamhetsutövare

Berörda verksamhetsutövare kan delas in i tre olika kategorier:

Första kategorin verksamhetsutövare är ägare av skogsmark i Sverige som själva avverkar, eller har anlitat en entreprenör att avverka virke och därefter saluför virket på virkesmarknaden eller använder det i egen förädling för att senare saluföra den förädlade produkten på marknaden. Denna kategori beräknas uppgå till ca 10 000 skogsägare. Uppgiften bygger på statistik från avverkningsanmälningar under åren 2008-2011. Under dessa år gjordes i genomsnitt 60 000 anmälningar varav runt 26 000 var unika skogsägare, innebärande att de skogsägare som anmälde flera gånger under samma år enbart räknas en gång. Virket från dessa 26 000 unika skogsägare var till 40 procent, beräknat som andel av den totalt avverkade volymen, avverkat av skogsägaren själv eller av en entreprenör som anlitas av denne, vilket ger ca 10 000 skogsägare inom denna kategori verksamhetsutövare.

Andra kategorin verksamhetsutövare är köpare av stående skog (avverkningsrätter) i Sverige, som dessa köpare sedan avverkar eller anlitar en entreprenör för att avverka och därefter saluför på virkesmarknaden eller använder i egen förädling för att senare saluföra den förädlade produkten på marknaden. Denna kategori beräknas uppgå till ca 150 köpare. Uppgiften bygger på statistik från Skogsbrukets Data-central (SDC) under år 2011 där antalet unika köpare av leveransformerna rotposter, leveransrotköp och avverkningsuppdrag har identifierats. Flertalet av dessa 150 köpare köper avverkningsrätter av flera skogsägare under ett år.

Tredje kategorin verksamhetsutövare är importörer av timmer och trävaror som antingen saluför produkten på marknaden eller använder den i egen förädling för att därefter saluföra den förädlade produkten på marknaden. Kategorin har identifierats via Tullverkets tulldatasystem (TDS). Uppgifterna avser information som deklaranter lämnat avseende importerat timmer och trävaror till Sverige under 2012. Totala antalet unika importörer (deklarantnamn) var ca 4 000 och antalet leveranser ca 66 500.

Handlare

Handlare är en fysisk eller juridisk person som i samband med kommersiell verksamhet säljer eller köper timmer eller trävaror på den inre marknaden som redan släppts ut på marknaden. Totala antalet handlare har inte identifierats eftersom det saknas registerstatistik. Sannolikt är dessa dock betydligt fler än verksamhetsutövare eftersom de återfinns i flera led i leveranskedjan, från det att verksamhetsutövaren placerar produkten på inre marknaden till slutkund.

Övervakningsorganisationer

Övervakningsorganisationer tillhandahåller system för tillbörlig aktsamhet för verksamhetsutövare. Europeiska kommissionen erkänner övervakningsorganisationerna. I dagsläget är det 28 organisationer som ansökt om att vara övervakningsorganisation i ett eller flera länder inom EU.

Bedömning av konsekvenser

Regeringens förslag till lag om handel med timmer och trävaror innehåller inga generella bestämmelser om uppgiftsskyldighet för verksamhetsutövare och handlare. Bestämmelserna i lagen innehåller inte heller några krav eller skyldigheter för verksamhetsutövare, handlare och övervakningsorganisationer utöver vad som anges i timmerförordningen. Konsekvenserna för verksamhetsutövare, handlare och övervakningsorganisationer av de i lagen föreslagna bestämmelserna bedöms därför vara ringa.

13.2.2 Behörig myndighet

Skogsstyrelsen

Så som nämnts ovan, anges i dag i förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen att myndigheten ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt timmerförordningen (5 a §). Det kan vid bedömningen av konsekvenserna förutsättas att det är Skogsstyrelsen som har att utföra de uppgifter som den behöriga myndigheten har.

Uppgifterna för den behöriga myndigheten

I den nya lagen om handel med timmer och trävaror anges att den behöriga myndigheten ska utöva kontroll av att de EU-förordningar som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna följs, och att lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och de beslut som meddelats med stöd av dessa bestämmelser följs. Vidare anges i lagen att den behöriga myndigheten ska verka för att åtgärder vidtas mot överträdelser av dessa bestämmelser. Av artikel 10.1-2 i timmerförordningen framgår att den behöriga myndigheten enligt plan på ett riskbaserat sätt ska utföra kontroller för att fastställa att verksamhetsutövare uppfyller kraven i artiklarna 4 och 6 i timmerförordningen. Kontroller får också utföras när den behöriga myndigheten förfogar över information om brister i verksamhetsutövarens aktsamhetssystem, inklusive väl underbyggda farhågor från tredje part, eller när myndigheten upptäcker brister i verksamhetsutövarnas genomförande av det system för tillbörlig verksamhet som de själva inrättat eller som inrättats av en övervakningsorganisation. Behörig myndighet ska också enligt artikel 8.4 i timmerförordningen kontrollera övervakningsorganisationer för att säkerställa att de utför sina uppgifter.

Skogsstyrelsen har idag en tillsynsverksamhet gentemot skogsägare i Sverige. När det gäller övriga verksamhetsutövare som redovisas ovan (avsnitt 12.2.1) samt övervakningsorganisationer har Skogsstyrelsens inte tidigare bedrivit någon kontrollverksamhet.

Utöver vad som nämnts ovan innebär bestämmelserna i den nya lagen och timmerförordningen att den behöriga myndigheten har att utföra bl.a. följande uppgifter: Utfärda förelägganden om korrigerande åtgärder och förbud, föra register över kontroller och korrigerande åtgärder inhämta information från handlare, utbyta av information med den Europeiska

kommissionen och andra behöriga myndigheter gällande kontrollverksamheten, samarbeta med administrativa myndigheter i tredje land, ta fram handläggarrutiner, it-system, samt att utbilda kontrollanter. Härtill kommer att ta fram informationsmaterial och att informera berörda intressenter, dvs. i första hand verksamhetsutövare.

Bedömning av konsekvenser

Bestämmelserna innebär en rad nya uppgifter för Skogsstyrelsen i egenskap av behörig myndighet och dessa uppgifter medför kostnader för myndigheten. Kostnaderna bedöms av myndigheten uppgå till sammantaget ca 10 miljoner kronor per år. Uppbyggnaden till full funktion ska hanteras inom befintliga anslag. Taktens i uppbyggnaden kan komma att påverkas av i vilken utsträckning medel kan omfördelas. Skogsstyrelsen ska, tills systemet är i full funktion, i årsredovisningen redovisa vilka omprioriteringar som görs och när systemet förväntas vara fullt utbyggt.

13.2.3 Tullverket

Den föreslagna ändringen i tullagen innebär att Tullverket på begäran ska tillhandahålla Skogsstyrelsen uppgifter som förekommer hos Tullverket som rör import eller export av varor som Skogsstyrelsen behöver för att genomföra kontroller i egenskap av behörig myndighet enligt timmerförordningen. Det är endast uppgifter som behövs för den behöriga myndighetens kontrollverksamhet som ska lämnas ut. Den kostnadsökning som denna uppgift innebär för Tullverket bedöms som mycket liten och ryms inom ramen för befintliga anslag.

13.2.4 Rättsväsendets myndigheter

Den föreslagna bestämmelsen om straffansvar i lagen om handel med timmer och trävaror innebär nya brott för polis, åklagare och allmänna domstolar att hantera. Antalet anmälningar och överträdelse av bestämmelserna i den nya lagen och timmerförordningen kommer sannolikt att bli få. De aktuella bestämmelserna antas således medföra en mycket liten belastning på polis, åklagare och domstolar och rättsväsendets myndigheter i övrigt. Kostnaderna ska bäras av de berörda myndigheterna inom ramen för oförändrade anslag.

När det gäller konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms det i första hand vara beslut av den behöriga myndigheten om föreläggande och förbud samt beslut om att omhänderta timmer eller trävaror som kan komma att överklagas. De allmänna förvaltningsdomstolarna kan även komma att pröva ansökningar om utdömmande av vite. Antalet överklaganden och ansökningar av detta slag antas dock bli begränsat. Kostnaderna ska därför likaledes kunna bäras av domstolarna inom ramen för oförändrade anslag.

14 Författningskommentar

14.1 Förslaget till lag om handel med timmer och trävaror

Inledande bestämmelser

1 §

I paragrafens *första stycke* anges de EU-förordningar som kompletteras av lagen. Med tillämpningsförfordningar avses genomförandakter och delegerade akter som beslutats med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden, dvs. timmerförordningen. Paragrafens *andra stycke* innehåller ett förtydligande av att de begrepp som används i lagen har samma betydelse som i timmerförordningen.

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.

Behörig myndighet

2 §

Paragrafen innehåller en upplysning om att regeringen utser den eller de statliga förvaltningsmyndigheter som ska utföra de uppgifter som enligt de EU-förordningar som avses i 1 § och denna lag ankommer på en behörig myndighet. Denna kompetens har regeringen genom 8 kap. 7 § 2 regeringsformen, dvs. den s.k. restkompetensen. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 7.

Kontroll

3 §

I paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 8.1, klargörs att den behöriga myndigheten har till uppgift att utöva kontroll av att de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna följs, och att lagen om handel med timmer och trävaror, de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och de beslut som meddelats med stöd av lagen följs.

4 §

I paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 8.1, föreskrivs en skyldighet för den behöriga myndigheten att verka för att åtgärder vidtas mot överträdelser av regelverket.

5 §

I paragrafens *första stycke* anges vilka befogenheter som den behöriga myndigheten har. Den behöriga myndigheten kan enligt paragrafen i den utsträckning det behövs för kontrollen, enligt punkten 1, begära att få upplysningar och ta del av handlingar och register. Enligt punkten 2 har myndigheten även rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till den verksamhet kontrollen avser och

där göra undersökningar och ta prover. Tillträdesrätten vid kontroll hos en verksamhetsutövare omfattar därmed exempelvis även lagerlokaler där timmer eller trävaror förvaras. Proportionalitetsprincipen ska beaktas när myndigheten tillämpar bestämmelsen. I paragrafens *andra stycke* anges att den behöriga myndighetens rätt till tillträde inte omfattar bostäder.

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 8.2.

6 §

I paragrafen anges att den behöriga myndigheten i samband med kontroll av verksamhetsutövare får besluta om att hos verksamhetsutövaren ta om hand timmer eller trävaror som verksamhetsutövaren släpper ut på marknaden om det är uppenbart att timret eller trävarorna härrör från olaglig avverkning. Egendomen ska således finnas i verksamhetsutövarens besittning för att ett omhändertagande ska kunna ske. Det ska vidare stå klart att det är fråga om olagligt avverkat timmer eller trävaror som härrör från sådan avverkning. Den behöriga myndigheten kan med stöd av 14 § bestämma att beslutet att omhänderta timret eller trävarorna ska gälla omedelbart även om det överklagas. Detta innebär att myndigheten kan ta om hand timret eller trävarorna direkt på plats när kontrollen utförs om förutsättningarna för ett omhändertagande är uppfyllda. Bestämmelsen bör tillämpas med viss försiktighet. Ett omhändertagande kan t.ex. vara aktuellt när det finns fog att anta att timret eller trävarorna annars säljs eller på annat sätt undanskaffas. Åtgärden måste naturligtvis vara proportionell i förhållande till lagstiftningens syfte.

I paragrafen anges vidare att den behöriga myndighetens beslut om omhändertagande ska var tidsbegränsat och att det får gälla för en tid om högst sex månader. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 8.3.

Förelägganden och förbud

7 §

Paragrafen ger den behöriga myndigheten rätt att meddela förelägganden och förbud. Med stöd av bestämmelsen kan förelägganden och förbud riktas mot enskilda för att de ska följa regelverket. Den behöriga myndigheten ges i paragrafen befogenhet att besluta om förelägganden och förbud utöver vad som följer av de EU-förordningar som kompletteras av lagen. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 8.4.

Vite

8 §

I bestämmelsens *första stycke* föreskrivs att ett föreläggande eller förbud som meddelats av den behöriga myndigheten enligt 7 § eller enligt de EU-förordningar som anges i 1 § får förenas med vite. Genom bestämmelsen är det således möjligt att koppla vite till exempelvis ett förbud för en verksamhetsutövare att saluföra timmer eller trävaror.

I *andra stycket* klargörs att om den behöriga myndigheten har anledning att misstänka att någon begått en gärning som kan föranleda straff får myndigheten inte vid vite förelägga den misstänkte att medverka i utredningen av den gärning som misstanken avser.

Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1986:206) om viten.
Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 8.4.

Hjälp av polismyndighet

9 §

Paragrafen, har behandlats i avsnitt 8.5, innehåller bestämmelser om biträde av polismyndighet. I bestämmelsens *första stycke* anges att polismyndigheten på begäran av den behöriga myndigheten ska lämna den hjälp som behövs för kontrollen enligt 3 § eller för att verkställa ett beslut som meddelats med stöd av de EU-förordningar som kompletteras av lagen eller beslut som meddelats med stöd av denna lag.

I *andra stycket* klargörs att biträde av polismyndigheten får begäras endast i sådana situationer där det finns ett verkligt behov av en polis-mans särskilda befogenhet att använda våld. Den behöriga myndigheten kan t.ex. begära biträde av polismyndighet när en verksamhetsutövare tidigare satt sig till motvärn eller förklarat sig vägra tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som används för verksamheten. Biträde av polismyndigheten ska vidare kunna begäras i andra fall där det finns synnerliga skäl. Det kan exempelvis röra sig om situationer där det finns en överhängande risk för att exempelvis handlingar eller annat material kommer att förstöras och man inte kan avvakta med att verkställigheten löses på annat sätt.

Straffbestämmelser

10 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff. Enligt *första stycket* döms den som uppsåtlig eller av oaktsamhet bryter mot förbudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden till böter eller fängelse i högst sex månader. Varje fysisk person som släpper ut timmer eller trävaror på marknaden är att anse som verksamhetsutövare enligt artikel 2 c) i timmerförordningen. Med utsläppande på marknaden avses, enligt artikel 2 b) i timmerförordningen, leverans för första gången, oberoende av leveranssätt och försäljningsteknik, av timmer och trävaror på EUs inre marknad för distribution eller användning i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis. Det inbegriper också leverans genom distans-kommunikation enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distans-avtal. Det straffbara området omfattar således bl.a. försäljning. Det krävs emellertid inte att överlåtelse har skett för att det ska anses vara fråga om ett utsläppande på marknaden. Det straffbara området omfattar därmed exempelvis även innehav för försäljning, dvs. utbudande till försäljning. Straffansvar inträder om utsläppandet på marknaden av det olagligt avverkade timret eller trävarorna som härrör från sådant timmer varit uppsåtlig eller skett av oaktsamhet. Bedömningen av om avverkningen är olaglig ska göras i förhållande till bestämmelserna i avverkningslandet. I första stycket preciseras i fem punkter vilka bestämmelser i avverknings-landets rättsordning som är relevanta vid denna bedömning. Där anges således bestämmelser ifråga om *punkten 1* tillstånd eller godkännande,

punkten 2 anmälan eller underrättelse till myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse, *punkten 3* villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande, *punkten 4* områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter, eller *punkten 5* tillstånd eller förbud när det gäller export.

Endast om avverkningen skett i strid mot bestämmelse i avverkningslandet som kan hänföras till bestämmelser av det slag som anges i någon av de fem punkterna är avverkningen att anse som olaglig i paragrafens mening. I subjektivt hänseende krävs täckning av det förhållandet att det varit fråga om avverkning som skett i strid mot någon av de bestämmelser som avses i p. 1-5. Det krävs att avverkningen är att anse som olaglig i paragrafens mening för att verksamhetsutövaren ska kunna dömas till ansvar.

I *andra stycket* anges att i ringa fall ska det inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den är att anse som obetydlig i förhållande till bestämmelsens skyddsintresse. Det kan exempelvis vara fråga en enstaka försäljning av mindre värde av timmer eller trävaror som härrör från olaglig avverkning. Det kan också vara fråga om att den överträdelse av avverkningslandets bestämmelser som medför att timret ska anses vara olagligt avverkat är att anse som obetydlig.

Enligt *tredje stycket* är bestämmelsen subsidiär till brottsbalkens bestämmelser. Ett utsläppande på marknaden av olagligt avverkat timmer kan exempelvis utgöra häleri enligt 9 kap. 6 § brottsbalken i det fall den olagliga avverkningen är sådan att den utgör förbrott till häleri, dvs. t.ex. stöld enligt 8 kap. 1 § brottsbalken. Vidare är bestämmelsen subsidiär till miljöbalkens bestämmelser om artskyddsbrott i 29 kap. 2 b §. I det fall timret eller trävarorna härrör från en trädart som omfattas av artskydd ska det således inte dömas till ansvar enligt denna paragraf.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 19 i timmerförordningen. Den har behandlats i avsnitt 9.1.

11 §

I bestämmelsen anges att den som överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud inte får dömas till straffansvar för den gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet. Den felande ska således inte drabbas av dubbla sanktioner för samma gärning.

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 9.1.

Förverkande

12 §

Bestämmelsen innebär en möjlighet att förverka varor som varit föremål för brott enligt 10 §, värdet därav eller utbyte av sådant brott. En proportionalitetsbedömning ska göras i varje enskilt fall av förverkande. I det fall det är uppenbart oskäligt får förverkande inte ske.

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 9.2.

Överklagande m.m.

13 §

Av paragrafen, som kommenterats i avsnitt 10, framgår att den behöriga myndigheten får bestämma att ett beslut av myndigheten ska gälla omedelbart även om det överklagas. Den behöriga myndigheten kan med stöd av paragrafen exempelvis bestämma att ett beslut att omhänderta timmer eller trävaror enligt 6 § ska gälla omedelbart även om det överklagas. Se även kommentaren till 6 §.

14 §

I paragrafen anges att beslut av en behörig myndighet som har meddelats med stöd av en EU-förordning som kompletteras av lagen eller som har meddelats med stöd av lagen för överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen utser den eller de statliga förvaltningsmyndigheter som ska utföra de uppgifter som enligt de EU-förordningar som avses i 1 § och denna lag ankommer på en behörig myndighet. Vidare anges i paragrafen att prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 10.

14.2 Förslaget till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

11 kap.

6 §

Ändringen i paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 11, innebär att Skogsstyrelsen förs in som en av de myndigheter som räknas upp i 11 kap. 6 § tullagen (2000:1281). I paragrafen finns en reglering av Tullverkets uppgiftsskyldighet gentemot vissa angivna myndigheter.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 995/2010

av den 20 oktober 2010

om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Skogen tillhandahåller en stor mängd miljömässiga, ekonomiska och sociala nyttigheter, som timmer, andra typer av skogsprodukter och miljötjänster som är nödvändiga för människan, bl.a. att bevara den biologiska mångfalden och ekosystemens funktioner samt att skydda klimatsystemet.
- (2) Den ökande efterfrågan på timmer och trävaror över hela världen har, tillsammans med de institutionella brister och den bristfälliga styrning som karakteriserar skogssektorn i flera timmerproducerande länder, lett till att den olagliga avverkningsen och den därmed sammanhängande handeln blivit allt mer oroande.
- (3) Olaglig avverkning är ett stort problem med internationell dimension. Den utgör ett allvarligt hot mot skogarna, eftersom den bidrar till avskogningen och skogsförstörelsen, vilken är ansvarig för omkring 20 % av de globala koldioxidutsläppen, hotar den biologiska mångfalden och underminerar det hållbara skogsbruket och dess utveckling, inbegripet den kommersiella lönsamheten för verksamhetsutövare som agerar enligt tillämplig

lagstiftning. Den bidrar också till ökenbildning och markerosion och kan förvärja extrema väderförhållanden och översvämningar. Den har dessutom sociala, politiska och ekonomiska konsekvenser, vilka ofta undergräver en utveckling mot god förvaltning och utgör ett hot mot lokala samhällen som är beroende av skogen för att överleva, och den kan också kopplas till väpnade konflikter. Bekämpande av problemet med olaglig avverkning inom ramen för denna förordning förväntas bidra till unionens ansträngningar för att minska klimatförändringarna på ett kostnadseffektivt sätt och bör ses som ett komplement till unionens insatser och åtaganden inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar.

- (4) Enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om Europeiska gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram ⁽³⁾ bör företräde ges åt arbetet med att undersöka möjligheten att vidta aktiva åtgärder för att förhindra och bekämpa handel med olagligt avverkat timmer, liksom åt unionens och medlemsstaternas fortsatt aktiva deltagande i genomförandet av globala och regionala lösningar och överenskommelser rörande skogsrelaterade frågor.
- (5) Kommissionens meddelande av den 21 maj 2003 med titeln "Skogslagstiftningens efterlevnad, styrelseformer och handel (Flegt) – förslag till en handlingsplan för EU" innehöll förslag om ett åtgärds paket till stöd för de internationella insatser som görs för att lösa problemet med den olagliga avverkningsen och den därmed sammanhängande handeln inom ramen för unionens allmänna ansträngningar för att åstadkomma hållbar förvaltning av skogen.
- (6) Europaparlamentet och rådet välkomnade meddelandet och erkände behovet av att unionen bidrar till de globala insatserna för att lösa problemet med olaglig avverkning.
- (7) I enlighet med meddelandets syfte, som är att säkerställa att endast trävaror som har producerats i enlighet med timmerproducentlandets nationella lagstiftning förs in i unionen, har unionen förhandlat fram frivilliga partnerskapsavtal (Flegt-partnerskapsavtal) med timmerproducerande länder (partnerländer), vilka innebär en rättsligt bindande skyldighet för parterna att införa ett licenssystem och att reglera den handel med timmer och trävaror som anges i dessa frivilliga Flegt-partnerskapsavtal.

⁽¹⁾ EUT C 318, 23.12.2009, s. 88.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 22 april 2009 (EUT C 184 E, 8.7.2010, s. 145), rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 1 mars 2010 (EUT C 114 E, 4.5.2010, s. 17) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 7 juli 2010 (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ EGT L 242, 10.9.2002, s. 1.

- (8) Med tanke på problemets omfattning och angelägenhetsgrad är det nödvändigt att aktivt stödja kampen mot den olagliga avverknings- och den därmed sammanhängande handeln, att komplettera och stärka initiativet med frivilliga Flegt-partnerskapsavtal och förbättra samverkan mellan olika strategier som syftar till att bevara skogar och att uppnå en hög grad av miljöskydd, inklusive kampen mot klimatförändringar och förlusten av biologisk mångfald.
- (9) De insatser som gjorts av de länder som ingått frivilliga Flegt-partnerskapsavtal med unionen och de principer som ingår i dessa avtal, framför allt när det gäller definitionen av lagligt producerat timmer, bör erkännas och länder bör i högre grad uppmuntras att ingå frivilliga Flegt-partnerskapsavtal. Det bör också beaktas att det enligt Flegt-licenssystemet endast är timmer som avverkats i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning och trävaror som härrör från sådant timmer som exporteras till unionen. Därför bör timmer som använts i trävaror som finns förtecknade i bilagorna II och III till rådets förordning (EG) nr 2173/2005 av den 20 december 2005 om upprättande av ett system med Flegt-licenser för import av timmer till Europeiska gemenskapen⁽¹⁾, med ursprung i partnerländer som finns förtecknade i bilaga I till den förordningen, anses vara lagligt avverkat, under förutsättning att dessa trävaror uppfyller kraven i den förordningen och alla tillämpningsföreskrifter.
- (10) Hänsyn bör också tas till att konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites) ålägger parterna i Cites att endast bevilja Cites-tillstånd för export, när en art som finns förtecknad i Cites har avverkats i enlighet med bland annat nationell lagstiftning i exportlandet. Därför bör timmer från arter som finns förtecknade i bilagorna A, B eller C till rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem⁽²⁾ anses vara lagligt avverkat, under förutsättning att det uppfyller kraven i den förordningen och alla tillämpningsföreskrifter.
- (11) Eftersom användningen av återvunnet timmer och återvunna trävaror bör uppmuntras och inkluderingen av sådana varor i denna förordnings tillämpningsområde skulle innebära en oproportionerligt stor börda för verksamhetsutövare bör återvunnet timmer och trävaror som har avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaffats som avfall undantas från denna förordnings tillämpningsområde.
- (12) Utsläppande för första gången på den inre marknaden av timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer bör förbjudas som en av åtgärderna i denna förordning. Med beaktande av komplexiteten hos den olagliga avverknings- och dess underliggande orsaker och konsekvenser bör särskilda åtgärder, såsom sådana som lägger fokus på verksamhetsutövarnas beteende, vidtas.
- (13) Enligt Flegt-handlingsplanen kan kommissionen och, när så är lämpligt, medlemsstaterna stödja och bedriva studier och forskning beträffande omfattningen och typen av olaglig avverkning i olika länder och offentliggöra sådan information samt främja praktisk handledning för verksamhetsutövare om tillämplig lagstiftning i timmerproducerande länder.
- (14) I brist på en internationellt erkänd definition bör lagstiftningen i det land där timret avverkas, inklusive förordningar och tillämpningen i det landet av internationella konventioner som landet har anslutit sig till, ligga till grund för definitionen av vad som utgör olaglig avverkning.
- (15) Många trävaror genomgår ett stort antal processer både innan de släpps ut på den inre marknaden första gången och därefter. För att undvika att det införs onödiga administrativa bördor bör systemet för tillbörlig aktsamhet enbart omfatta de verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden för första gången, medan en handlare i leveranskedjan bör vara skyldig att lämna grundläggande information om sin leverantör och köpare för att göra det möjligt att spåra timmer och trävaror.
- (16) Ett systematiskt tillvägagångssätt bör tillämpas och verksamhetsutövare som för första gången släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden bör vidta lämpliga åtgärder för att försäkra sig om att timmer från olaglig avverkning och trävaror som härrör från sådant timmer inte släpps ut på den inre marknaden. Verksamhetsutövare bör därför visa tillbörlig aktsamhet genom ett system av åtgärder och förfaranden för att minimera risken för att olagligt avverkat timmer och trävaror som härrör från sådant timmer släpps ut på den inre marknaden.
- (17) Systemet för tillbörlig aktsamhet omfattar tre inslag, som ingår i riskhanteringen: tillgång till information, riskbedömning och reducering av den risk som fastställs. Systemet för tillbörlig aktsamhet bör ge tillgång till information om källorna och leverantörerna av timmer och trävaror som släpps ut på den inre marknaden för första gången samt till relevant information, till exempel om efterlevnaden av tillämplig lagstiftning, avverkningsland, trädart och kvantitet och, om tillämpligt, subnationell region och avverkningskoncession. Verksamhetsutövarna bör göra en riskbedömning på grundval av denna information. När en risk fastställs, bör verksamhetsutövarna reducera risken på ett sätt som står i proportion till den fastställda risken, i syfte att förhindra att olagligt avverkat timmer och trävaror som härrör från sådant timmer släpps ut på den inre marknaden.

(1) EUT L 347, 30.12.2005, s. 1.

(2) EGT L 61, 3.3.1997, s. 1.

- (18) För att undvika onödiga administrativa bördor bör verksamhetsutövare som redan använder system eller förfaranden som uppfyller kraven i denna förordning inte åläggas att inrätta nya system.
- (19) För att erkänna god praxis inom skogsbrukssektorn, får certifiering eller andra system som används av tredje part och som omfattar kontroll om huruvida tillämplig lagstiftning uppfylls användas vid riskbedömningsförfarandet.
- (20) Timmersektorn har stor betydelse för unionens ekonomi. Verksamhetsutövarnas organisationer är viktiga aktörer inom sektorn, eftersom de företräder dess intressen i bred skala och interagerar med en mångfald olika aktörer. Dessa organisationer har också den expertis och kapacitet som krävs för att analysera relevant lagstiftning och underlätta medlemmarnas efterlevnad av den, men bör inte använda sin kompetens för att dominera marknaden. För att främja genomförandet av denna förordning och bidra till utveckling av god praxis är det lämpligt att erkänna organisationer som har utarbetat system för tillbörlig aktsamhet som uppfyller kraven i denna förordning. Erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer bör ske på ett rättvist och öppet sätt. En förteckning över sådana erkända organisationer bör offentliggöras, så att verksamhetsutövarna kan använda sig av dem.
- (21) De behöriga myndigheterna bör genomföra regelbundna kontroller av övervakningsorganisationer för att fastställa att de effektivt fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning. De behöriga myndigheterna bör dessutom sträva efter att genomföra kontroller om de förfogar över relevant information, inklusive väl underbyggda farhågor från tredje part.
- (22) De behöriga myndigheterna bör övervaka att verksamhetsutövarna faktiskt fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Därför bör de behöriga myndigheterna vid behov genomföra officiella kontroller i enlighet med en plan, som kan inbegripa kontroller i verksamhetsutövarnas lokaler och granskningar på fältet, och bör kunna ålägga verksamhetsutövarna att vidta korrigerande åtgärder. De behöriga myndigheterna bör dessutom sträva efter att genomföra kontroller om de förfogar över relevant information, inklusive väl underbyggda farhågor från tredje part.
- (23) De behöriga myndigheterna bör föra register över kontroller och relevant information bör göras tillgänglig i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation⁽¹⁾.
- (24) Eftersom den olagliga avverknings- och den därmed sammanhängande handeln är internationell till sin art, bör de behöriga myndigheterna samarbeta med varandra och med de administrativa myndigheterna i tredjeländer och kommissionen.
- (25) För att göra det lättare för verksamhetsutövare som släpper ut timmer eller trävaror på den inre marknaden att uppfylla kraven i denna förordning, och med hänsyn till situationen för små och medelstora företag, får medlemsstaterna, vid behov med hjälp av kommissionen, förse verksamhetsutövarna med tekniskt stöd och annat stöd och underlätta informationsutbytet. Verksamhetsutövarna bör inte undantas från skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet på grund av detta stöd.
- (26) Handlare och övervakningsorganisationer bör avstå från åtgärder som kan äventyra att denna förordnings mål uppnås.
- (27) Medlemsstaterna bör se till att överträdelse av denna förordning, bl.a. av verksamhetsutövare, handlare och övervakningsorganisationer, beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Nationella bestämmelser får föreskriva, efter det att effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner har införts för överträdelse av förbudet om att släppa ut timmer från olaglig avverkning och trävaror som härrör från sådant timmer på den inre marknaden, att timret och trävarorna inte nödvändigtvis bör förstöras utan i stället får bortskaffas för ändamål av allmänt intresse.
- (28) Kommissionen bör ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) när det gäller förfaranden för erkännande och återtagande av erkännande av övervakningsorganisationer, sådana ytterligare relevanta kriterier för riskbedömning som kan visa sig nödvändiga för att komplettera dem som redan föreskrivs i denna förordning samt den förteckning över timmer och trävaror som omfattas av denna förordning. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå.
- (29) För att säkerställa enhetliga genomförandevillkor, bör kommissionen ges genomförandebefogenheter för att anta detaljerade regler om frekvens och beskaftenhet för de behöriga myndigheternas kontroller av övervakningsorganisationer och om systemet för tillbörlig aktsamhet, utom när det gäller ytterligare relevanta kriterier för riskbedömning. I enlighet med artikel 291 i EUF-fördraget ska regler och allmänna principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter fastställas i förväg genom en förordning i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. I väntan på att denna nya förordning antas

(1) EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

fortsätter rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽¹⁾ att tillämpas, med undantag för det föreskrivande förfarandet med kontroll, som inte är tillämpligt.

- (30) Verksamhetsutövare och behöriga myndigheter bör ges en rimlig frist för att förbereda sig för att uppfylla kraven i denna förordning.
- (31) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att bekämpa olaglig avverkning och den därmed sammanhängande handeln, inte kan uppnås av medlemsstaterna enskilt och det därför, på grund av sin omfattning, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går förordningen inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

Genom denna förordning fastställs skyldigheterna för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden för första gången, liksom skyldigheterna för handlare.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- a) timmer och trävaror: timmer och trävaror som anges i bilagan, med undantag för trävaror eller sådana beståndsdelar av trävaror som tillverkats av timmer eller trävaror som avslutat sin livscykel och annars skulle ha bortskaftats som avfall, i enlighet med artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall ⁽²⁾,
- b) utsläppande på marknaden: leverans för första gången, oberoende av leveranssätt och försäljningsteknik, av timmer och trävaror på den inre marknaden för distribution eller användning i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis. Det inbegriper också leverans genom distanskommunikation enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal ⁽³⁾. Leveranser på den inre

marknaden av trävaror som härrör från timmer eller trävaror som redan har släppts på den inre marknaden ska inte utgöra ett "utsläppande på marknaden".

- c) verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som släpper ut timmer eller trävaror på marknaden,
- d) handlare: varje fysisk eller juridisk person som i samband med kommersiell verksamhet säljer eller köper på den inre marknaden timmer eller trävaror som redan släppts ut på den inre marknaden,
- e) avverkningsland: det land eller det territorium där timret eller det timmer som använts i trävarorna avverkades,
- f) lagligt avverkat: avverkat i enlighet med den tillämpliga lagstiftningen i avverkningslandet,
- g) olagligt avverkat: avverkat i strid med den tillämpliga lagstiftningen i avverkningslandet,
- h) tillämplig lagstiftning: den gällande lagstiftningen i avverkningslandet i fråga om

— rätt till avverkning av timmer inom lagliga i vederbörlig ordning offentliggjorda gränser,

— betalning för avverkningsrätter och timmer, inklusive avgifter för avverkning av timmer,

— avverkning av timmer, inklusive miljö- och skogslagstiftning inklusive skogsförvaltning och bevarande av den biologiska mångfalden som är direkt relaterade till avverkning av timmer.

— tredje parter lagliga rättigheter avseende sådan användning och besittningsrätt som påverkas av avverkning av timmer, och

— handel och tullar i den mån som skogsbrukssektorn berörs.

Artikel 3

Status för timmer och trävaror som omfattas av Flegt och Cites

Timmer som används i trävaror som förtecknas i bilagorna II och III till förordning (EG) nr 2173/2005 och som härrör från partnerländer som förtecknas i bilaga I till den förordningen samt är förenliga med den förordningen och dess tillämpningsföreskrifter ska anses vara lagligt avverkat enligt den här förordningen.

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EUT L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁽³⁾ EGT L 144, 4.6.1997, s. 19.

Timmer från arter som förtecknas i bilaga A, B eller C till förordning (EG) nr 338/97, och som uppfyller kraven i den förordningen och dess tillämpningsföreskrifter, ska anses vara lagligt avverkat enligt den här förordningen.

Artikel 4

Verksamhetsutövarnas skyldigheter

1. Det ska vara förbjudet att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden.

2. Verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ska visa tillbörlig aktsamhet. I detta syfte ska de tillämpa de förfaranden och åtgärder, nedan kallad *ett system för tillbörlig aktsamhet*, som anges i artikel 6.

3. Varje verksamhetsutövare ska upprätthålla och regelbundet utvärdera det system för tillbörlig aktsamhet som den använder, utom när verksamhetsutövaren använder ett system för tillbörlig aktsamhet som inrättats av en övervakningsorganisation enligt artikel 8. Befintliga övervakningssystem enligt nationell lagstiftning och eventuella frivilliga övervakningssystem som uppfyller kraven i denna förordning får användas som grund för systemet för tillbörlig aktsamhet.

Artikel 5

Spårbarhetskrav

Handlare ska utmed hela leveranskedjan kunna identifiera

a) verksamhetsutövare eller handlare som har levererat timmer eller trävaror, och

b) vid behov de handlare till vilka de har levererat timmer eller trävaror.

Handlare ska spara den information som avses i första stycket i minst fem år och på behöriga myndigheters begäran ge dem denna information.

Artikel 6

System för tillbörlig aktsamhet

1. Det system för tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 4.2 ska omfatta följande:

a) Åtgärder och förfaranden som ger tillgång till följande uppgifter om verksamhetsutövarnas leveranser av timmer eller trävaror som har släppts ut på marknaden:

— Beskrivning, inklusive handelsnamn och produkttyp samt vanligt namn på träarten, och i tillämpliga fall fullständigt vetenskapligt namn.

— Avverkningsland och i tillämpliga fall:

i) subnationell region där timret avverkades,

ii) avverkningskoncession,

— Kvantitet (uttryckt i volym, vikt eller antal enheter).

— Namn och adress på verksamhetsutövarnas leverantör.

— Namn och adress på den handlare till vilken timret och trävarorna har levererats.

— Handlingar eller andra uppgifter som anger att timret och trävarorna överensstämmer med den tillämpliga lagstiftningen.

b) Riskbedömningsförfaranden som gör det möjligt för verksamhetsutövarna att analysera och bedöma risken för att olagligt avverkat timmer eller trävaror som härrör från sådant timmer släpps ut på marknaden.

Dessa förfaranden ska beakta den information som anges i led a samt relevanta riskbedömningskriterier, inklusive

— säkerställande av överensstämmelse med tillämplig lagstiftning, vilket kan innefatta certifiering eller andra av tredje part kontrollerade system som omfattar överensstämmelse med tillämplig lagstiftning,

— allmän förekomst av olaglig avverkning av specifika träarter,

— allmän förekomst av olaglig avverkning eller praxis i det land och/eller den subnationella region där timret har avverkats, inbegripet hänsyn till förekomst av väpnade konflikter,

— sanktioner som FN:s säkerhetsråd eller Europeiska unionens råd infört mot import och export av timmer,

— komplexiteten i leveranskedjan för timmer och trävaror.

c) Med undantag för fall när den risk som fastställs vid de riskbedömningsförfaranden som avses i led b är försumbar, riskreducerande förfaranden som består av en uppsättning åtgärder och förfaranden som är tillräckliga och rimliga för att effektivt minimera den risken och som kan omfatta krav på kompletterande information eller handlingar och/eller krav på kontroll av en tredje part.

2. Sådana detaljerade regler som är nödvändiga för att säkerställa enhetligt genomförande av punkt 1, utom när det gäller ytterligare relevanta riskbedömningskriterier enligt punkt 1 b andra meningen i denna artikel, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 18.2. Dessa regler ska antas senast den 3 juni 2012.

3. Med hänsyn till marknadsutvecklingen och den erfarenhet som görs vid genomförandet av denna förordning, särskilt sådan som identifieras genom det informationsutbyte som avses i artikel 13 och den rapportering som avses i artikel 20.3, får kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget beträffande sådana ytterligare riskbedömningskriterier som kan visa sig nödvändiga för att komplettera de kriterier som avses i punkt 1 b andra meningen i den här artikeln för att säkerställa ett effektivt system för tillbörlig aktsamhet.

Förfarandena i artiklarna 15, 16 och 17 ska tillämpas på de delegerade akter vilka avses i denna punkt.

Artikel 7

Behöriga myndigheter

1. Varje medlemsstat ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillämpningen av denna förordning.

Medlemsstaterna ska meddela kommissionen de behöriga myndigheternas namn och adresser senast den 3 juni 2011. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om alla ändringar av de behöriga myndigheternas namn och adress.

2. Kommissionen ska offentliggöra en förteckning över de behöriga myndigheterna, inklusive på Internet. Förteckningen ska uppdateras regelbundet.

Artikel 8

Övervakningsorganisationer

1. En övervakningsorganisation ska:

a) Upprätthålla och regelbundet utvärdera ett system för tillbörlig aktsamhet såsom framgår av artikel 6 och bevilja verksamhetsutövare rätt att använda det.

b) Kontrollera att dessa verksamhetsutövare använder systemet för tillbörlig aktsamhet på korrekt sätt.

c) Vidta lämpliga åtgärder om en verksamhetsutövare underlåter att använda systemet för tillbörlig aktsamhet på korrekt sätt, vilket innebär underrättelse till de behöriga myndigheterna vid grav eller upprepad försummelse från verksamhetsutövarens sida.

2. En organisation som uppfyller följande krav får ansöka om erkännande som övervakningsorganisation:

a) Den är en juridisk person och är etablerad inom unionen.

b) Den förfogar över lämplig expertis och har kapacitet att utföra de uppgifter som avses i punkt 1.

c) Den ser till att inga intressekonflikter uppstår då den utför sina uppgifter.

3. Efter samråd med den eller de berörda medlemsstaterna ska kommissionen som övervakningsorganisation erkänna en sökande som uppfyller kraven i punkt 2.

Kommissionen ska överlämna beslutet om erkännande av en övervakningsorganisation till de behöriga myndigheterna i samtliga medlemsstater.

4. De behöriga myndigheterna ska regelbundet genomföra kontroller för att säkerställa att de övervakningsorganisationer som utövar sin verksamhet inom de behöriga myndigheternas jurisdiktion fortsätter att utföra de uppgifter som anges i punkt 1 och att uppfylla kraven i punkt 2. Kontrollerna får också genomföras när den behöriga myndigheten i medlemsstaten förfogar över relevant information, inklusive väl underbyggda farhågor från tredje part eller när den upptäcker brister i verksamhetsutövarnas genomförande av det system för tillbörlig aktsamhet som en övervakningsorganisation har inrättat. En rapport om kontrollerna ska göras tillgänglig i enlighet med direktiv 2003/4/EG.

5. Om en behörig myndighet fastställer att en övervakningsorganisation inte längre utför de uppgifter som anges i punkt 1 eller inte längre uppfyller kraven i punkt 2, ska den utan dröjsmål underrätta kommissionen.

6. Kommissionen ska återkalla ett erkännande av en övervakningsorganisation, särskilt på grundval av den information som avses i punkt 5, om den har fastställt att övervakningsorganisationen inte längre utför de uppgifter som anges i punkt 1 eller uppfyller kraven i punkt 2. Innan ett erkännande av en övervakningsorganisation återkallas ska kommissionen underätta de berörda medlemsstaterna.

Kommissionen ska överlämna beslutet om återkallande av ett erkännande av en övervakningsorganisation till de behöriga myndigheterna i samtliga medlemsstater.

7. För att komplettera och om erfarenheten så kräver ändra förfaranderegler för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer, får kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och se till att erkännande och återkallande av erkännande sker på ett rättvist och öppet sätt.

Förfarandena i artiklarna 15, 16 och 17 ska tillämpas på de delegerade akter vilka avses i denna punkt. Dessa akter ska antas senast den 3 mars 2012.

8. Detaljerade regler om frekvens och beskaffenhet för de kontroller som avses i punkt 4, vilka är nödvändiga för att säkerställa effektiv tillsyn av övervakningsorganisationer och ett enhetligt genomförande av den punkten, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 18.2. Dessa regler ska antas senast den 3 juni 2012.

Artikel 9

Förteckning över övervakningsorganisationer

Kommissionen ska offentliggöra förteckningen över övervakningsorganisationer i *Europeiska unionens officiella tidning*, C-serien, och på sin webbplats. Förteckningen ska uppdateras regelbundet.

Artikel 10

Kontroll av verksamhetsutövare

1. De behöriga myndigheterna ska utföra kontroller för att fastställa om verksamhetsutövarna uppfyller kraven i artiklarna 4 och 6.

2. De kontroller som avses i punkt 1 ska utföras i enlighet med en plan som regelbundet ses över enligt ett riskbaserat angreppssätt. Dessutom får kontroller utföras när en behörig

myndighet förfogar över relevant information, inklusive sådan som utgår från väl underbyggda farhågor från tredje part, om verksamhetsutövarns efterlevnad av denna förordning.

3. De kontroller som avses i punkt 1 får innefatta bland annat följande:

a) Undersökning av systemet för tillbörlig aktsamhet, inbegripet riskbedömning och riskreducerande förfaranden.

b) Undersökning av handlingar och register som styrker att systemet för tillbörlig aktsamhet och förfarandena fungerar väl.

c) Stickprov, inbegripet granskningar på fältet.

4. Verksamhetsutövarna ska erbjuda allt bistånd som är nödvändigt för att underlätta genomförandet av de kontroller som avses i punkt 1, framför allt tillträde till lokaler och uppvisande av handlingar eller register.

5. Om det till följd av de kontroller som avses i punkt 1 framkommer brister, får de behöriga myndigheterna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19, utfärda ett föreläggande om korrigerande åtgärder som verksamhetsutövarna ska vidta. Beroende på den typ av brister som upptäcks får de behöriga myndigheterna dessutom omgäende vidta tillfälliga åtgärder, vilka bland annat kan omfatta följande:

a) Beslag av timmer och trävaror.

b) Förbud att saluföra timmer och trävaror.

Artikel 11

Register över kontroller

1. De behöriga myndigheterna ska föra register såväl över de kontroller som avses i artikel 10.1, och därvid särskilt ange deras art och resultat, som över eventuella meddelanden om korrigerande åtgärder enligt artikel 10.5. Register över alla kontroller ska sparas i minst fem år.

2. De uppgifter som avses i punkt 1 ska göras tillgängliga i enlighet med direktiv 2003/4/EG.

Artikel 12**Samarbete**

1. De behöriga myndigheterna ska samarbeta med varandra, med de administrativa myndigheterna i tredjeländer och med kommissionen för att säkerställa att denna förordning följs.
2. De behöriga myndigheterna ska utbyta information med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater samt med kommissionen om allvarliga brister som upptäcks genom de kontroller som avses i artiklarna 8.4 och 10.1 och om de typer av sanktioner som åläggs i enlighet med artikel 19.

Artikel 13**Tekniskt stöd, vägledning samt informationsutbyte**

1. Utan att det påverkar verksamhetsutövarnas skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 får medlemsstaterna, vid behov med bistånd av kommissionen, förse verksamhetsutövarna med tekniskt stöd och annat stöd samt vägledning, med beaktande av situationen för små och medelstora företag, i syfte att underlätta efterlevnaden av kraven i denna förordning, särskilt vad gäller tillämpningen av ett system för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 6.
2. Medlemsstaterna får, vid behov med bistånd av kommissionen, underlätta utbyte och spridning av relevant information om olaglig averkning, framför allt för att hjälpa verksamhetsutövarna att bedöma risker i enlighet med artikel 6.1 b och i fråga om bästa praxis vad gäller genomförandet av denna förordning.
3. Biståndet ska ges på ett sådant sätt att de behöriga myndigheternas ansvar inte äventyras och deras frihet i samband med verkställandet av denna förordning bibehålls.

Artikel 14**Ändringar av bilagan**

För att, å ena sidan, ta hänsyn till den erfarenhet som görs vid genomförandet av denna förordning, särskilt identifierad genom den rapportering som avses i artikel 20.3 och 20.4 och genom det informationsutbyte som avses i artikel 13, och, å andra sidan, till utvecklingen beträffande de tekniska egenskaperna, slutanvändarna och produktionsprocesserna för timret eller trävarorna, får kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget för komplettering av förteckningen över timmer och trävaror i bilagan. Dessa akter ska inte skapa en oproportionerlig börda för verksamhetsutövare.

Förfarandena i artiklarna 15, 16 och 17 ska tillämpas på de delegerade akter som avses i den här artikeln.

Artikel 15**Utövande av delegering**

1. Befogenhet att anta de delegerade akter som avses i artiklarna 6.3, 8.7 och 14 ska ges till kommissionen för en period på sju år från den 2 december 2010. Kommissionen ska utarbeta en rapport om de delegerade befogenheterna senast tre månader före utgången av en treårsperiod efter den dag då denna förordning börjar tillämpas. Delegeringen av befogenhet ska automatiskt förlängas med perioder av samma längd, om den inte återkallas av Europaparlamentet eller rådet i enlighet med artikel 16.
2. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska kommissionen samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

3. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i artiklarna 16 och 17.

Artikel 16**Återkallande av delegering**

1. Den delegering av befogenheter som avses i artiklarna 6.3, 8.7 och 14 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet.
2. Den institution som inlett ett internt förfarande för att besluta huruvida en delegering av befogenheter ska återkallas ska sträva efter att underrätta den andra institutionen och kommissionen inom rimlig tid innan det slutliga beslutet fattas och ange vilka delegerade befogenheter som kan komma att återkallas samt de eventuella skälen till ett återkallande.
3. Beslutet om återkallande innebär att delegeringen av de befogenheter som anges i beslutet upphör att gälla. Det får verka omedelbart, eller vid ett senare, i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten hos delegerade akter som redan trätt i kraft. Det ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 17**Invändning mot delegerade akter**

1. Europaparlamentet eller rådet får invända mot en delegerad akt inom en period av två månader från delgivningsdagen. På Europaparlamentets eller rådets initiativ ska denna period förlängas med två månader.
2. Om varken Europaparlamentet eller rådet vid utgången av denna period har invänt mot den delegerade akten ska akten offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och träda i kraft den dag som anges i denna.

Den delegerade akten får offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och träda i kraft före utgången av denna period om både Europaparlamentet och rådet har underrättat kommissionen om att de har beslutat att inte invända.

3. Om Europaparlamentet eller rådet invänder mot en delegerad akt, ska den inte träda i kraft. Den institution som invänt mot den delegerade akten ska ange skälen för detta.

Artikel 18

Kommitté

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté för skogs-lagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt) som inrättats enligt artikel 11 i förordning (EG) nr 2173/2005.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Perioden som fastställs i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

Artikel 19

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om de sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs.

2. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande, och kan bland annat innefatta följande:

a) Böter som står i proportion till miljöskadorna, värdet på timret eller trävarorna samt skatteförlusterna och den ekonomiska skada som följer av överträdelsen; dessa böter ska beräknas på ett sätt som säkerställer att de ansvariga faktiskt förlorar den vinst som härrör från de allvarliga överträdelser de begått, utan att det påverkar den lagliga rätten till yrkesutövande; vid upprepade allvarliga överträdelser ska böterna gradvis höjas.

b) Beslag av det timmer och de trävaror som berörs.

c) Omedelbart tillbakadragande av tillståndet att bedriva affärsverksamhet.

3. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen och utan dröjsmål anmäla alla ändringar som påverkar dem.

Artikel 20

Rapportering

1. Medlemsstaterna ska senast den 30 april vartannat år från den 3 mars 2013 lämna en rapport om tillämpningen av denna förordning under de föregående två åren.

2. På grundval av dessa rapporter ska kommissionen utarbeta en rapport, som ska lämnas till Europaparlamentet och rådet vartannat år. Kommissionen ska vid utarbetandet av denna rapport ta hänsyn till de framsteg som gjorts när det gäller att ingå och bedriva verksamhet enligt sådana frivilliga Flegt-partnerskapsavtal som följer av förordning (EG) nr 2173/2005 samt till deras bidrag för att minska förekomsten av timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på den inre marknaden.

3. Senast den 3 december 2015 och därefter vart sjätte år ska kommissionen se över denna förordnings effektivitet och sätt att fungera på grundval av rapportering om och erfarenhet av tillämpningen av denna förordning, däribland att förhindra att timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer släpps ut på marknaden. Den ska i synnerhet beakta de administrativa konsekvenserna för små och medelstora företag och produktomfattning. Dessa rapporter kan vid behov åtföljas av lämpliga lagstiftningsförslag.

4. Den första av de rapporter som avses i punkt 3 ska innehålla en utvärdering av unionens nuvarande ekonomiska situation och handelssituation för produkterna som förtecknas i kapitel 49 i Kombinerade nomenklaturen, med särskild hänsyn till de relevanta sektorernas konkurrenskraft för att överväga deras eventuella införande i den produktförteckning som återges i bilagan till denna förordning.

Den rapport som avses i första stycket ska också innehålla en bedömning av effektiviteten i förbudet mot att på marknaden släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer enligt artikel 4.1, liksom av systemen för tillbörlig aktsamhet enligt artikel 6.

Artikel 21

Ikraftträdande och genomförande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 3 mars 2013. Artiklarna 6.2, 7.1, 8.7 och 8.8 ska dock tillämpas från och med den 2 december 2010.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 20 oktober 2010.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

O. CHASTEL

Ordförande

BILAGA

Timmer och trävaror enligt klassifikationen i Kombinerade nomenklaturen enligt bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87⁽¹⁾, på vilken den här förordningen är tillämplig

- 4401 Brännved i form av stockar, kubbar, vedträn, kvistar, risknippen e.d., trä i form av flis eller spån, sågspån och annat träavfall, även agglomererat till vedträn, briketter, pelletar eller liknande former.
- 4403 Virke, obearbetat, barkat, befriat från splintved eller bilat eller grovt sågat på två eller fyra sidor.
- 4406 Järnvägs- och spårvägssliprar av trä.
- 4407 Trä, sågat eller klivet i längdriktningen eller skuret eller svarvat till skivor, även hyvlat, slipat eller längdskarvat, med en tjocklek av mer än 6 mm.
- 4408 Skivor för fanering (inbegripet sådana som erhållits genom skärning av laminerat virke), skivor för plywood eller för liknande laminerat virke och annat virke, sågat i längdriktningen, skuret eller svarvat till skivor, även hyvlat, slipat, kantskarvat eller längdskarvat, med en tjocklek av högst 6 mm.
- 4409 Virke (inbegripet icke sammansatt parkettstav), likformigt bearbetat utefter hela längden (spontat, falsat, fasat, försett med pärlstav, profilerat, bearbetat till rund form e.d.) på kanter, ändar eller sidor, även hyvlat, slipat eller längdskarvat.
- 4410 Spånskivor, *oriented strand board* (OSB) och liknande skivor (t.ex. *waferboard*) av trä eller andra vedartade material, även agglomererade med harts eller andra organiska bindemedel.
- 4411 Fiberskivor av trä eller andra vedartade material, även innehållande harts eller andra organiska bindemedel.
- 4412 Kryssfananer (plywood), fanerade skivor och liknande trälaminat trä.
- 4413 00 00 Förtätat trä i block, plattor, ribbor eller profilerade former.
- 4414 00 Träramar för målningar, fotografier, speglar e.d.
- 4415 Packlådor, förpackningsaskar, häckar, tunnor och liknande förpackningar, av trä; kabeltrummor av trä; lastpallar, pallboxar och liknande anordningar, av trä; pallfjänsar av trä.

(Ej sådant förpackningsmaterial som endast använts som stöd, skydd eller bärare för en annan vara som släppts ut på marknaden.)
- 4416 00 00 Fat, tunnor, kar, baljor och andra tunnbinderiarbeten samt delar till sådana arbeten, av trä, inbegripet tunnstav.
- 4418 Byggnadssnickerier och timmermansarbeten, av trä, inbegripet cellplattor, sammansatta golvskivor samt vissa takspån ("shingles" och "shakes").

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1).

- Massa och papper i kapitel 47 och 48 i Kombinerade nomenklaturen, med undantag av bambubaserade produkter och återvinningsprodukter (avfall och förbrukade varor).

 - 9403 30, 9403 40, 9403 50 00, 9403 60 och 9403 90 30 Tramobler.

 - 9406 00 20 Monteringsfardiga byggnader.
-

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) nr 607/2012

av den 6 juli 2012

om detaljerade regler för systemet för tillbörlig aktsamhet samt hur ofta och på vilket sätt de övervakningsorganisationer ska kontrolleras som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ⁽¹⁾, särskilt artiklarna 6.2 och 8.8, och

av följande skäl:

- (1) Enligt förordning (EU) nr 995/2010 åläggs verksamhetsutövare att tillämpa förfaranden och åtgärder (nedan kallade *systemet för tillbörlig aktsamhet*) för att minimera risken för att timmer från olaglig avverkning eller varor som härrör från timmer från olaglig avverkning släpps ut på den inre marknaden.
- (2) Man bör klargöra i vilka fall det krävs information om det fullständiga vetenskapliga namnet på träarten, den subnationella region där timret averkades och avverkningskoncession.
- (3) Man bör specificera hur ofta och på vilket sätt de behövliga myndigheterna ska kontrollera övervakningsorganisationer.
- (4) Skydds-nivån för enskilda när det gäller behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning, framför allt i fråga om behandling av personuppgifter som erhållits i samband med kontroller, omfattas av kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter ⁽³⁾.

- (5) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från kommittén för skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1**Syfte**

I denna förordning fastställs tillämpningsföreskrifter för systemet för tillbörlig aktsamhet och hur ofta och på vilket sätt övervakningsorganisationer ska kontrolleras.

Artikel 2**Tillämpning av systemet för tillbörlig aktsamhet**

1. Verksamhetsutövare ska tillämpa systemet för tillbörlig aktsamhet på varje specifik typ av timmer eller trävara som tillhandahålls av en viss leverantör inom en period på högst tolv månader, förutsatt att träarterna, avverkningslandet eller avverkningsländerna eller, i tillämpliga fall, de subnationella avverkningsregionerna och avverkningskoncessionerna förblir oförändrade.
2. Första stycket ska inte påverka verksamhetsutövarens skyldighet att upprätthålla åtgärder och förfaranden som ger tillgång till de uppgifter som avses i artikel 6.1 a i förordning (EU) nr 995/2010 om varje sändning av timmer och trävaror som släpps ut på marknaden av verksamhetsutövaren.

Artikel 3**Uppgifter om verksamhetsutövarens leveranser**

1. Information om verksamhetsutövarens leveranser av timmer eller trävaror som avses i artikel 6.1 a i förordning (EU) nr 995/2010 ska tillhandahållas i enlighet med punkterna 2, 3 och 4.
2. Det fullständiga vetenskapliga namnet på de träarter som avses i artikel 6.1 a första strecksatsen i förordning (EU) nr 995/2010 ska tillhandahållas om användningen av det vanliga namnet är tvetydigt.
3. Information om den subnationella region som avses i artikel 6.1 a andra strecksatsen i förordning (EU) nr 995/2010 ska tillhandahållas där risken för olaglig avverkning varierar mellan subnationella regioner.

⁽¹⁾ EUT L 295, 12.11.2010, s. 23.⁽²⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.⁽³⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

4. Information om den avverkningskoncession som avses i artikel 6.1 a andra strecksatsen i förordning (EU) nr 995/2010 ska tillhandahållas där risken för olaglig avverkning varierar mellan koncessioner i ett land eller i en subnationell region.

Vid tillämpningen av första stycket ska ett arrangemang som ger rätt till avverkning av timmer inom ett visst område betraktas som en avverkningskoncession.

Artikel 4

Riskbedömning och riskreducering

Certifiering eller andra system kontrollerade av tredje part som avses i artikel 6.1 b andra stycket första strecksatsen och i artikel 6.1 c i förordning (EU) nr 995/2010 får beaktas vid riskbedömning och riskreducerande förfaranden om de uppfyller följande kriterier:

- a) De har fastställt och gjort tillgängligt för tredjepartsanvändning ett allmänt tillgängligt kravsystem, som åtminstone ska omfatta alla relevanta krav i den tillämpliga lagstiftningen.
- b) De föreskriver att lämpliga kontroller, inbegripet fältbesök, görs av en tredje part med jämna mellanrum på högst tolv månader i syfte att kontrollera att tillämplig lagstiftning följs.
- c) De inbegriper metoder, kontrollerade av en tredje part, för att spåra timmer som avverkats i enlighet med tillämplig lagstiftning, och trävaror som härrör från sådant timmer, vid varje led i leveranskedjan innan sådant timmer eller sådana trävaror släpps ut på marknaden.
- d) De innefattar kontroller, kontrollerade av en tredje part, för att säkerställa att timmer eller trävaror av okänt ursprung, eller timmer eller trävaror som inte har avverkats i enlighet med tillämplig lagstiftning, inte kommer in i leveranskedjan.

Artikel 5

Verksamhetsutövarnas register

1. Information om verksamhetsutövarens leveranser som avses i artikel 6.1 a i förordning (EU) nr 995/2010 och tillämpning av riskreducerande förfaranden ska dokumenteras i lämpliga register, vilka ska bevaras i fem år och göras tillgängliga för den behöriga myndighetens kontroller.

2. När verksamhetsutövarna tillämpar system för tillbörlig aktsamhet ska de kunna visa hur den insamlade informationen har kontrollerats mot de riskkriterier som föreskrivs i artikel 6.1 b i förordning (EU) nr 995/2010, hur ett beslut om riskreducerande åtgärder har fattats och hur verksamhetsutövaren har fastställt risknivån.

Artikel 6

Hur ofta och på vilket sätt övervakningsorganisationer ska kontrolleras

1. De behöriga myndigheterna ska se till att de regelbundna kontroller som avses i artikel 8.4 i förordning (EU) nr 995/2010 utförs minst en gång vartannat år.
2. De kontroller som avses i artikel 8.4 i förordning (EU) nr 995/2010 ska särskilt utföras i följande fall:
 - a) Om en behörig myndighet, när den kontrollerar verksamhetsutövare, upptäcker brister vad gäller dessas effektivitet eller genomförande av det system för tillbörlig aktsamhet som inrättats av en övervakningsorganisation.
 - b) Om kommissionen har underrättat de behöriga myndigheterna om att en övervakningsorganisation har genomgått senare ändringar enligt artikel 9.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 363/2012 av den 23 februari 2012 om förfarandereglerna för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (¹).
3. Kontroller ska utföras utan förvarning, utom i de fall då en förhandsanmälan till övervakningsorganisationen krävs för att kontrollerna ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.
4. De behöriga myndigheterna ska utföra kontroller i enlighet med dokumenterade förfaranden.
5. Behöriga myndigheter ska utföra kontroller för att säkerställa efterlevnad av förordning (EU) nr 995/2010, vilka, särskilt och i tillämpliga fall, ska innefatta följande:
 - a) Stickprov, inklusive fältbesök.
 - b) Undersökning av övervakningsorganisationers handlingar och register.
 - c) Intervjuer med övervakningsorganisationens ledning och personal.
 - d) Intervjuer med verksamhetsutövare och handlare eller andra relevanta personer.
 - e) Undersökning av verksamhetsutövarnas handlingar och register.

(¹) EUT L 115, 27.4.2012, s 12.

f) Undersökning av leveransprover från verksamhetsutövare som använder den berörda övervakningsorganisationens system för tillbörlig aktsamhet.

Artikel 7

Rapporter om kontroller av övervakningsorganisationer

1. De behöriga myndigheterna ska upprätta rapporter om enskilda kontroller som de har utfört, vilka ska innehålla en beskrivning av det förfarande och de tekniker som tillämpats samt resultat och slutsatser.

2. De behöriga myndigheterna ska tillhandahålla resultaten och slutsatserna av utkastet till rapport till den övervaknings-

organisation som har genomgått en kontroll. Övervakningsorganisationen får lämna synpunkter till de behöriga myndigheterna inom den tidsfrist som fastställs av de behöriga myndigheterna.

3. De behöriga myndigheterna ska utarbeta de rapporter som avses i artikel 8.4 i förordning (EU) nr 995/2010 på grundval av rapporterna om enskilda kontroller.

Artikel 8

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 6 juli 2012.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) nr 363/2012

av den 23 februari 2012

om förfarandereglerna för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ⁽¹⁾, särskilt artikel 8.7, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med förordning (EU) nr 995/2010 är framför allt att minimera risken för att olagligt timmer och trävaror av sådant timmer släpps på den inre marknaden. Övervakningsorganisationer bör hjälpa verksamhetsutövare att uppfylla kraven i den förordningen. De bör därför utarbeta ett system för tillbörlig aktsamhet och tillåta verksamhetsutövarna rätten att använda det, och kontrollera att det används på rätt sätt.
- (2) Det förfarande enligt vilket kommissionen erkänner övervakningsorganisationer bör vara rättvist, öppet och oberoende. Sökande bör därför bedömas först efter samråd med behöriga myndigheter i medlemsstaten och efter det att tillräcklig information om den sökande har samlats in. När så krävs bör insamlingen av information även inbegripa besök i den sökandes lokaler.
- (3) Det är nödvändigt att ange lämplig expertis och kapacitet som övervakningsorganisationer ska ha för att de ska kunna fastställa verkets överensstämmelse med relevant lagstiftning i avverkningslandet och kunna föreslå åtgärder för att bedöma risken för att olagligt timmer och trävaror av sådant timmer ska släppas ut på den inre

marknaden. Om denna risk inte befinns vara försumbar bör övervakningsorganisationen också kunna föreslå lämpliga åtgärder för att effektivt minska den.

- (4) Det bör säkerställas att övervakningsorganisationerna utför sina uppgifter på ett öppet och oberoende sätt, att de undviker alla intressekonflikter som kan uppstå med anledning av deras uppgifter och att de tillhandahåller sina tjänster till verksamhetsutövare på ett icke-diskriminerande sätt.
- (5) Kommissionen bör besluta om ett återkallande av ett erkännande enligt ett förfarande som är rättvist, öppet och oberoende. Innan kommissionen fattar beslut bör den samråda med berörda behöriga myndigheter i medlemsstaten och samla in tillräcklig information, inbegripet besök på platsen om så krävs. Övervakningsorganisationen i fråga bör få tillfälle att yttra sig innan beslut fattas.
- (6) I enlighet med proportionalitetsprincipen bör kommissionen kunna återkalla ett erkännande antingen tillfälligt och/eller villkorligt eller permanent, beroende på dess bedömning utifrån de upptäckta bristerna om en övervakningsorganisation inte längre utför uppgifterna eller uppfyller kraven enligt artikel 8 i förordning (EU) nr 995/2010.
- (7) Det är nödvändigt att säkerställa att skyddsnivån för enskilda när det gäller behandling av personuppgifter inom ramen för denna förordning, framför allt i fråga om behandling av personuppgifter i ansökningar om erkännande som övervakningsorganisation, överensstämmer med kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för

⁽¹⁾ EUT L 295, 12.11.2010, s. 23.

⁽²⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter ⁽¹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

Utöver de definitioner som anges i artikel 2 i förordning (EU) nr 995/2010, gäller i denna förordning följande definitioner:

- (1) *berörda behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter i den medlemsstat där en övervakningsorganisation eller den som ansöker om erkännande som övervakningsorganisation är etablerad eller tillhandahåller tjänster eller avser att tillhandahålla tjänster i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG ⁽²⁾,
- (2) *behörighetsbevis*: utbildningsbevis, examensbevis och andra bevis som utfärdats av en myndighet som utsetts enligt lagar eller andra författningar och är ett intyg om avslutad yrkesutbildning,
- (3) *yrkeserfarenhet*: faktiskt och lagligt utövande av det aktuella yrket i fråga.

Artikel 2

Ansökan om erkännande

1. Offentliga eller privata företag, bolag, firmor, institutioner eller myndigheter som är etablerade inom unionen får lämna in en ansökan till kommissionen om att bli erkända som övervakningsorganisation.

Ansökan ska lämnas in på något av unionens officiella språk tillsammans med de dokument som anges i bilagan.

2. För att erkännas som övervakningsorganisation ska en sökande visa att den uppfyller alla krav enligt artikel 8.2 i förordning (EU) nr 995/2010 och i artiklarna 5 till 8 i denna förordning.

3. Kommissionen ska inom 10 arbetsdagar från det att den mottagit ansökan bekräfta detta med ett referensnummer.

Den ska också ge den sökande en ungefärlig tidsgräns för när den ska besluta om ansökan. Kommissionen ska informera den sökande varje gång som den måste ändra den uppskattade tidsgränsen för att få ytterligare information eller handlingar för bedömningen av ansökan.

⁽¹⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

4. När tre månader har gått sedan mottagandet av ansökan bekräftades eller sedan kommissionens senaste skriftliga meddelande till en sökande, beroende på vilket som inträffade senast, och kommissionen inte har fattat ett beslut om erkännande eller avslagit ansökan, ska den skriftligen informera den sökande om hur bedömningen framskrider.

Det första stycket kan tillämpas mer än en gång i handläggningen av en ansökan.

5. Kommissionen ska sända en kopia av ansökan och stödande handlingar till de berörda behöriga myndigheterna som får yttra sig om en ansökan inom en månad från det ansökan har översänts.

Artikel 3

Ytterligare dokument och tillträde till lokaler

1. Om kommissionen så begär ska en sökande eller behöriga myndigheter lämna ytterligare information eller dokument inom en angiven begränsad tid.

2. Den sökande ska bevilja kommissionen tillträde till sina lokaler för kontroll att alla krav i artikel 8 i förordning (EU) nr 995/2010 och artiklarna 5 till 8 är uppfyllda. Kommissionen ska i förväg informera den sökande om besöket. De berörda behöriga myndigheterna kan delta vid besöket.

Den sökande ska erbjuda all hjälp som behövs för att underlätta sådana besök.

Artikel 4

Beslut om erkännande

När kommissionen har antagit ett beslut om erkännande enligt artikel 8.3 i förordning (EU) nr 995/2010 ska den inom tio arbetsdagar meddela den sökande att beslutet fattats.

Kommissionen ska också omedelbart lämna ett intyg om godkännande till den sökande och meddela sitt beslut till behöriga myndigheter i alla medlemsstater i enlighet med andra stycket i artikel 8.3 i förordning (EU) nr 995/2010, inom den tidsgräns som anges i första stycket.

Artikel 5

Juridisk person och laglig etablering inom unionen

1. Om en sökande är etablerad i mer än en medlemsstat ska den lämna information om var den har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen, och om alla kontor, filialer och dotterbolag som etablerats inom någon medlemsstats territorium. Den sökande ska också meddela i vilken medlemsstat den har för avsikt att leverera tjänster.

2. En sökande som är, eller utgör en del av, en myndighet i en medlemsstat ska inte behöva styrka att den är en juridisk person eller etablerad inom unionen.

Artikel 6

Lämplig expertis

1. För att säkerställa att uppgifterna för en övervakningsorganisation utförs på lämpligt sätt enligt artikel 8.2 b i förordning (EU) nr 995/2010, ska den tekniskt behöriga personalen hos en sökande uppfylla följande minimikriterier, vilka ska styrkas med behörighetsbevis och yrkeserfarenhet:

- a) Formell yrkesutbildning inom en verksamhetsgren som är relevant för uppgifterna för en övervakningsorganisation.
- b) För ledande tekniska befattningar minst fem års yrkeserfarenhet i en funktion som har att göra med uppgifterna för en övervakningsorganisation.

För punkt a i första stycket anses verksamhetsgrenar som rör skogsbruk, miljö, juridik, företagsledning, riskhantering, handel, revision, ekonomistyrning eller logistik som relevanta.

2. En sökande ska föra register över arbetsuppgifter och ansvarsområden för personalen. Den sökande ska ha infört rutiner för övervakning av resultat och teknisk kompetens hos sin personal.

Artikel 7

Kapacitet att utföra uppgifterna som övervakningsorganisation

1. En sökande ska styrka att följande finns på plats:

- a) En organisationsstruktur som säkerställer att uppgifterna för en övervakningsorganisation utförs på lämpligt sätt.
- b) Ett system för tillbörlig aktsamhet som ska göras tillgängligt för och användas av verksamhetsutövarna.
- c) Regler och rutiner för utvärdering och förbättring av systemet för tillbörlig aktsamhet.
- d) Rutiner och processer för att kontrollera att verksamhetsutövarna använder systemet för tillbörlig aktsamhet på rätt sätt.
- e) Rutiner för korrigerande åtgärder som kan vidtas om en verksamhetsutövare underlåter att använda systemet för tillbörlig aktsamhet på rätt sätt.

2. Förutom kraven i första punkten ska en sökande styrka att den har ekonomisk och teknisk kapacitet för att utföra de uppgifter som en övervakningsorganisation har.

Artikel 8

Frånvaro av intressekonflikter

1. En sökande ska vara organiserad på så sätt att objektiviteten och opartiskheten i dess verksamhet kan skyddas.

2. En sökande ska identifiera, analysera och underhålla register över riskerna för intressekonflikter som kan uppstå till följd av dess uppgifter som övervakningsorganisation, däribland alla konflikter som kan uppstå på grund av förhållandet till berörda organ och underleverantörer.

3. När en risk för intressekonflikt har identifierats ska den sökande ha infört skriftliga regler och rutiner för att undvika intressekonflikter på organisations- och individnivå. De skriftliga reglerna och rutinerna ska upprätthållas och tillämpas. Dessa regler och rutiner kan omfatta revisioner av tredje part.

Artikel 9

Information om senare ändringar

1. En övervakningsorganisation ska omedelbart informera kommissionen om någon av följande situationer uppstår efter det att den fått sitt erkännande:

- a) En ändring som kan påverka övervakningsorganisationens förmåga att uppfylla kraven i artiklarna 5–8, vilken har inträffat efter det att den fått sitt erkännande.
- b) Att övervakningsorganisationen etablerar andra kontor, filialer eller dotterbolag inom unionen än dem som angetts i ansökan.
- c) Att övervakningsorganisationen beslutar att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat än vad som angetts i ansökan eller i en medlemsstat där den enligt uppgift har slutat tillhandahålla tjänster i enlighet med punkt d.
- d) Att övervakningsorganisationen slutar tillhandahålla tjänster i en medlemsstat.

2. Kommissionen ska vidarebefordra all information den får enligt stycke 1 till berörda behöriga myndigheter.

Artikel 10

Granskning av beslut om erkännande

1. Kommissionen kan när som helst se över ett beslut om erkännande av en övervakningsorganisation.

Kommissionen ska genomföra en sådan granskning i följande situationer:

- a) Om en berörd behörig myndighet informerar kommissionen att den har fastställt att en övervakningsorganisation inte längre fullgör uppgifterna i artikel 8.1 i förordning (EU) nr 995/2010 eller inte längre uppfyller kraven i artikel 8.2 i förordning (EU) nr 995/2010 enligt vad som anges i artiklarna 5–8 i denna förordning.

- b) Om kommissionen har relevant information, inbegripet underbyggda klagomål från tredje part, om att en övervakningsorganisation inte längre uppfyller kraven i artikel 8.1 och 8.2 i förordning (EU) nr 995/2010 och i artiklarna 5–8 i denna förordning.
- c) Om en övervakningsorganisation har informerat kommissionen om ändringar av det slag som anges i artikel 9.1 a i denna förordning.

2. När kommissionen inleder en granskning ska den bistås av ett granskningsteam som genomför granskningen och utför kontroller.

3. En sökande ska bevilja granskningsteamet tillträde till sina lokaler för kontroll att alla krav i artikel 8 i förordning (EU) nr 995/2010 och artiklarna 5 till 8 i denna förordning uppfylls. De berörda behöriga myndigheterna får delta vid besöket.

Den sökande ska erbjuda all hjälp som behövs för att underlätta sådana besök.

4. Granskningsteamet ska skriva en rapport med sina iakttagelser. Stödjande bevis ska bifogas granskningsrapporten.

Granskningsrapporten ska omfatta en rekommendation om huruvida erkännandet av övervakningsorganisationen ska återkallas.

Granskningsteamet ska sända rapporten till de berörda behöriga myndigheterna. Myndigheterna får yttra sig inom tre veckor från det att rapporten översänts.

Granskningsteamet ska ge den berörda övervakningsorganisationen en sammanfattning av iakttagelserna och slutsatserna i rapporten. Organisationen får yttra sig till granskningsteamet inom tre veckor från det att sammanfattningen överlämnats.

5. Granskningsteamet ska i sin rapport rekommendera att erkännandet återkallas antingen tillfälligt och/eller villkorligt eller permanent, beroende på vad den bedömer krävs utifrån de upptäckta bristerna, om den fastställer att en övervakningsorga-

nisation inte längre fullgör uppgifterna eller uppfyller kraven enligt artikel 8 i förordning (EU) nr 995/2010.

Granskningsteamet kan i stället rekommendera att kommissionen utfärdar ett meddelande om korrigerande åtgärder eller en officiell varning, eller att kommissionen inte vidtar ytterligare åtgärder.

Artikel 11

Beslut att återkalla erkännande

1. Kommissionen ska besluta om huruvida erkännandet av en övervakningsorganisation ska återkallas antingen tillfälligt och/eller villkorligt eller permanent, med hänsyn till granskningsrapporten som åsyftas i artikel 10.

2. Om de upptäckta bristerna inte innebär att övervakningsorganisationen, i enlighet med artikel 8.6 i förordning (EU) nr 995/2010, inte längre fullgör uppgifterna eller uppfyller kraven i artikel 8.2 i förordningen, kan kommissionen utfärda ett föreläggande om korrigerande åtgärder eller en officiell varning.

3. Ett beslut om att återkalla erkännandet för en övervakningsorganisation, liksom ett föreläggande eller en varning enligt stycke 2, ska delges övervakningsorganisationen i fråga och meddelas behöriga myndigheter i alla medlemsstater i enlighet med artikel 8.6 i förordning (EU) nr 995/2010 inom tio arbetsdagar från det att beslutet fattats.

Artikel 12

Dataskydd

Denna förordning påverkar inte reglerna för behandling av personuppgifter enligt direktiv 95/46/EG och förordning (EG) nr 45/2001.

Artikel 13

Slutbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 23 februari 2012.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande

BILAGA

Förteckning över stödjande dokument

Juridisk person, laglig etablering, tillhandahållande av tjänster:

- Vidimerade kopior av bevisdokument enligt vad som föreskrivs i relevant nationell lagstiftning.
- Lista över medlemsstater där den sökande avser att tillhandahålla tjänster.

Lämplig expertis:

- Beskrivning av organisationen och företags struktur.
- Lista över tekniskt behörig personal med kopior av CV.
- Beskrivning av arbetsuppgifter och ansvarsområden och deras uppdelning.
- Detaljerad beskrivning av förfaranden för övervakning av den tekniskt behöriga personalens utförande av arbetsuppgifter och kompetens.

Kapacitet att utföra uppgifterna som övervakningsorganisation:

En detaljerad beskrivning av följande:

- Ett system för tillbörlig aktsamhet.
- Regler och rutiner för utvärdering och förbättring av systemet för tillbörlig aktsamhet.
- Regler och rutiner för att hantera klagomål från verksamhetsutövare och tredje parter.
- Rutiner och processer för att kontrollera att systemet för tillbörlig aktsamhet används på rätt sätt av verksamhetsutövare.
- Rutiner för korrigerande åtgärder som kan vidtas om en verksamhetsutövare underlåter att använda systemet för tillbörlig aktsamhet på rätt sätt.
- Ett registersystem.

Ekonomiska resurser:

- Kopior av bokslut för det senaste räkenskapsåret, eller
- en redovisning av omsättning avseende försäljning, eller
- andra underbyggande dokument om den sökande av giltiga skäl inte kan lämna det som anges ovan.
- Bevis på ansvarsförsäkring.

Frånvaro av intressekonflikter:

- Förklaring om att inga intressekonflikter förekommer.
- Beskrivning av skrivna regler och rutiner för att undvika intressekonflikter på organisationsnivå och för den enskilde, vilket kan omfatta revisioner av tredje part.

Underleverantörer:

- Beskrivning av uppgifter som utförs av underleverantör.
- Belägg för att alla underleverantörer eller dotterbolag, där dessa är etablerade, uppfyller ovanstående relevanta krav.

Sammanfattning av Skogsstyrelsens meddelande 2012, nr 2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning

Bilaga 4

Uppdraget

Skogsstyrelsen har fått i uppdrag från regeringen att, efter samråd med Tullverket, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium och Naturvårdsverket, utarbeta förslag till nationella bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (timmerförordningen). I uppdraget ingår att närmare beskriva vad som avses med begreppet släppa ut på marknaden, vilka överträdelser som ska anses medföra att timmer avverkat i Sverige och i utlandet ska anses vara olagligt avverkat samt hur och vem som ska konstatera detta. Vidare ska utredas vilka överträdelser som redan är straffbelagda eller sanktionerade på annat sätt och som ska medföra att timmer anses olagligt avverkat samt om det finns behov av att införa straff eller annan sanktion för överträdelser av bestämmelser i EU-förordningen. Slutligen ska utredas vilka befintliga bestämmelser om omhändertagande och förverkande som kan vara tillämpliga på olagligt avverkat timmer. Förslaget ska innehålla nödvändiga författningsbestämmelser samt en konsekvensutredning enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, inklusive en kostnadsberäkning för genomförandet.

I juni 2012 inkom myndigheten med meddelande 2012:2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar timmerförordningen, till Landsbygdsdepartementet (dnr L2012/1696/LB).

Överväganden och förslag

I meddelandet lämnar Skogsstyrelsen förslag till författningstext i form av en lag om handel med timmer och trävaror. Förslaget innehåller bestämmelser om bland annat uppgiftsskyldighet för verksamhetsutövare, kontroller, föreläggande, förbud, vite, beslag och straffbestämmelser.

Avseende kontroller redogörs för vad och vilka som ska kontrolleras samt vilka befogenheter som ska finnas i samband med kontroller. Kontroller ska ske när utsläppande på marknaden görs. Detta innebär att importörer av timmer eller trävaror blir verksamhetsutövare och omfattas av timmerförordningen när de levererar på inre marknaden för första gången samt när timret eller trävarorna fysiskt finns inom EU och är klarerade i tullen och görs tillgängliga för distribution eller användning i en kommersiell verksamhet.

Ägare av skogsmark i Sverige blir verksamhetsutövare och omfattas därmed av timmerförordningen, i samband med att de själva eller via en entreprenör, avverkar virke, som antingen säljs vidare vid bilväg eller används i egen kommersiell verksamhet. I de fall en ägare av skogsmark avtalar med en köpare om en rätt att avverka dennes skog blir köparen verksamhetsutövare och omfattas av timmerförordningen.

Förbudet i timmerförordningen mot att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden förutsätter att avverkningen strider mot gällande lagstiftning i avverkningslandet. För avverkningar i Sverige innebär detta överträdelser av de delar i skogsvårdslagen och miljöbalken som direkt relaterar till avverkning. Det kan också innefatta att inte rätta sig efter ett föreläggande eller bryta mot ett förbud som beslutats av myndighet.

I de ekonomiska konsekvenserna identifieras de aktörer som direkt berörs av förslaget till lag om handel med timmer och trävaror. Aktörerna är verksamhetsutövare, handlare, behörig myndighet och övervakningsorganisationer. Verksamhetsutövare kan delas in i tre kategorier. Första kategorin är runt 10 000 ägare av skogsmark i Sverige. Andra kategorin är runt 150 första köpare av stående svensk skog som ska avverkas. Antalet unika enskilda skogsägare som säljer rätten att avverka till dessa 150 köpare uppgår till runt 16 000 stycken. Tredje kategorin är runt 7 600 importörer av timmer och trävaror till Sverige.

En kostnadsberäkning för genomförandet av timmerförordningen avseende behörig myndighet har genomförts. Största årliga kostnadsposter är kontroll av övervakningsorganisationer (1,5 miljoner kronor), importörer (8,6 miljoner kronor), skogsägare och köpare av avverkad svensk skog (6,4 miljoner kronor). Sammantaget beräknas de totala kostnaderna för behörig myndighet uppgå till 21,3 miljoner kronor per år.

1.1 Förslag till lag om handel med timmer och trävaror

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden.

2. Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 363/2012 av den 23 februari 2012 om förfarandereglerna för erkännande och återkallande av erkännande av övervakningsorganisationer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden.

3. Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr XX/2012 av den XX 2012 om detaljerade regler för systemet för tillbörlig aktsamhet samt hur ofta och på vilket sätt de övervakningsorganisationer ska kontrolleras som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden.

Begreppen som används i denna lag har samma betydelse som i de EU-förordningar som faller inom lagens tillämpningsområde.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om EU-förordningarna om utsläppande på marknaden av timmer och trävaror meddela föreskrifter som behövs för komplettering av förordningarna.

Uppgiftsskyldighet

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att en verksamhetsutövare eller en handlare som tar befattning med timmer eller trävaror som omfattas av EU-förordningarna om utsläppande på marknaden av timmer och trävaror ska lämna uppgifter om

1. produktion, inköp, försäljning, import och export,
2. andra förhållanden av betydelse för tillämpningen av EU-förordningarna.

Behörig myndighet

4 § Regeringen utser behörig myndighet enligt EU-förordningarna.

Kontroll

5 § Kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen, de EU-förordningar som kompletteras av lagen samt de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna utövas av behörig myndighet.

6 § Behörig myndighet ska verka för att åtgärder vidtas mot överträdelse av lagen, av de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen eller av de EU-förordningar eller beslut som meddelats med stöd av EU-förordningarna som kompletteras av lagen.

7 § Behörig myndighet har i den utsträckning det behövs för kontrollen rätt att

1. på begäran få upplysningar, ta del av handlingar och register, samt
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover. Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

8 § Bestämmelserna i 7 § gäller också för

1. Europeiska kommissionen och för inspektörer och experter som utsetts av kommissionen och
2. företrädare för behöriga myndigheter i andra medlemsstater inom Europeiska Unionen, om kontrollen utövas eller åtgärderna utförs tillsammans med företrädare för en svensk behörig myndighet.

Förelägganden och förbud

9 § Utöver vad som följer av de EU-förordningar som kompletteras av lagen får behörig myndighet meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen, de EU-förordningar som kompletteras av lagen och de beslut som meddelats med stöd av EU-förordningarna ska följas.

Vite

10 § Förelägganden eller förbud enligt 9 § eller enligt de EU-förordningar som kompletteras av lagen får förenas med vite.

Beslag

11 § Bestämmelse om beslag finns i artikel 10.5 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010. Om behörig myndighet fattat beslut om beslag av timmer eller trävaror med stöd av artikel 10.5 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 får behörig myndighet besluta om att på ägarens bekostnad förstöra timret eller trävarorna.

12 § Polismyndigheten ska på begäran av behörig myndighet lämna den hjälp som behövs för utövande av kontroll eller verkställighet av beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen, de EU-förordningar som kompletteras av lagen eller de beslut som meddelats med stöd av EU-förordningarna.

Hjälp enligt första stycket får endast lämnas om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Straffbestämmelser

13 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet släpper ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden i strid med artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om det har utgjort led i en brottslighet som utförts systematiskt och under lång tid, i stor omfattning eller i vinstsyfte.

14 § Om en gärning som avses i 13 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar.

Om ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Överklagande

15 § En statlig myndighets beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

16 § Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-förordningar som kompletteras av lagen ska gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

Denna lag träder i kraft den 3 mars 2013.

1.2 Förslag till ändring i tullagen (2000:1281)

11 kap.

6 § Tullverket ska på begäran tillhandahålla följande myndigheter uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för radio och tv, Sveriges riksbank, Skatteverket, *Skogsstyrelsen*, Statistiska centralbyrån, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll och Transportstyrelsen.

Tullverket ska vidare på begäran tillhandahålla Säkerhetspolisen uppgifter som förekommer hos Tullverket som rör export av varor.

1.3 Förslag till ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)

Bilagan

X. utredning och tillsyn enligt lagen (2013:XX) om handel med timmer och trävaror.

Sekretessen gäller inte beslut i ärenden.

Förteckning över remissinstanserna (Skogsstyrelsens förslag)

Bilaga 6

Efter remiss har yttrande över Skogsstyrelsens förslag, Meddelande 2012 nr 2, Uppdrag om nationella bestämmelser som kompletterar EU:s timmerförordning inkommit från; Justitieombudsmannen, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Datainspektionen, Kommerskollegium, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Lunds universitet, Statens jordbruksverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Statens energimyndighet, Riksantikvarieämbetet, LRF Skogsägarna, Naturskyddsföreningen, Skogsindustrierna, Sveaskog Förvaltning AB, Svebio, Svensk Handel, Svenska Trädbränsleföreningen, Tullverket, Världsnaturfonden.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått eller har meddelat att de inte har några synpunkter: Uppsala universitet, Regelrådet, Statistiska centralbyrån, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Skatteverket, Naturvårdsverket, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Umeå universitet.

Följande remissinstanser har inte besvarat remissen: Bergvik Skog AB, Facket för Skogs-trä och grafisk bransch, Fortum, Svenska handelskammaren, IKEA of Sweden, Jordägarförbundet, Mellanskog, Nepcon, Näringslivets regelnämnd, Skogforsk, Skogsnäringens IT-företag SDC, Svenska FSC, Svenska PEFC, Svenskt Näringsliv, Södra skogsägarna, Tarkett, Trä- och möbelföretagen, VMF Nord.

Sammanfattning av promemorian

I promemorian föreslås att det i den lag som ska komplettera timmerförordningen införs en straffbestämmelse som innebär att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet enligt timmerförordningen att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om avverkningen skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet i fråga om 1. tillstånd eller godkännande, 2. anmälan eller underrättelse till myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse, 3. villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande eller undantag eller ett annat beslut om avverkning, 4. områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter, eller 5. tillstånd eller förbud när det gäller export. Enligt förslaget är straffbestämmelsen subsidiär till brottsbalkens bestämmelser samt miljöbalkens bestämmelser om artskyddsbrott.

I promemorian föreslås vidare att det i samma lag införs en straffbestämmelse som innebär att den som med uppsåt eller av oaktsamhet släpper ut timmer eller trävaror på marknaden utan att tillämpa ett sådant system för tillbörlig aktsamhet som anges i timmerförordningen döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Förslaget innehåller också bestämmelser om att ringa brott inte ska leda till ansvar samt att, för det fall, vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts det inte får dömas till ansvar enligt lagen för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

I promemorian föreslås även att timmer och trävaror som varit föremål för brott enligt den nu föreslagna lagen, eller värdet därav, samt utbyte av sådant brott, ska förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.

Författningsförslag

Härigenom föreskrivs ändringar i det förslag till lag om handel med timmer och trävaror som finns redovisat i Skogsstyrelsens meddelande 2012:2.

Lydelse enligt Skogsstyrelsens meddelande 2012:2 *Föreslagen lydelse*

Straffbestämmelser

13 §

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet släpper ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden i strid med artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 4.1 jämförd med artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 att släppa ut timmer från olaglig avverkning eller trävaror som härrör från sådant timmer på marknaden, om avverkningen skett i strid med bestämmelser i avverkningslandet i fråga om

- 1. tillstånd eller godkännande,*
- 2. anmälan eller underrättelse till myndighet eller föreskriven tidsfrist efter sådan anmälan eller underrättelse,*
- 3. villkor i ett tillstånd eller i ett beslut om godkännande eller undantag eller ett annat beslut om avverkning,*
- 4. områdesskydd till skydd för särskilda miljöer eller arter, eller*
- 5. tillstånd eller förbud när det gäller export.*

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om det har utgjort led i en brottslighet som utförts systematiskt och under lång tid, i

Om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt brottsbalken eller enligt 29 kap. 2 b § miljöbalken, ska den inte medföra ansvar enligt denna paragraf.

14 §

Om en gärning som avses i 13 § är att anse som ringa, döms inte till ansvar.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet släpper ut timmer eller trävaror på marknaden utan att tillämpa ett sådant system för tillbörlig aktsamhet som anges i artikel 6.1 a)-b) i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010.

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

14 a §

Den som överträtt ett vitesföreläggande får inte dömas till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av föreläggandet.

Förverkande

14 b §

Timmer och trävaror som varit föremål för brott enligt 13 § eller värdet därav samt utbyte av sådant brott ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Förteckning över remissinstanserna (Promemorians förslag)

Bilaga 9

Efter remiss har yttrande över promemorians förslag inkommit från: Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Jönköping, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Statens jordbruksverk, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, LRF Skogsägarna, Naturskyddsföreningen, Skogsindustrierna, Sveaskog, Svebio, Svensk Handel, Världsnaturfonden och Skogsstyrelsen.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått eller har meddelat att de inte har några synpunkter: Justitieombudsmannen, Göteborgs tingsrätt, Förvaltningsrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Domstolsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Tullverket, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Regelrådet.

Följande remissinstanser har inte besvarat remissen: Bergvik Skog AB, Svenska Handelskammarförbundet, IKEA of Sweden, Nepcon och Trä- och möbelföretagen.